

**Overzicht Beheerpakketten
Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer**

**Versie 2020
Deelnemers ANLb**

Inhoudsopgave

A01	Grasland met rustperiode.....	3
A03	Plas-dras.....	4
A04	Legsel	5
A05	Kruidenrijk grasland	6
A06	Extensief beweid grasland	7
A07	Ruige mest	8
A08	Hoog waterpeil	9
L09	Poel en klein historisch water.....	10
L10	Natuurvriendelijke oever	11
L12	Duurzaam slootbeheer – Ecologisch slootschonen	12
A13a	Botanisch waardevol grasland – Botanisch weiland.....	13
A13b	Botanisch waardevol grasland – Botanisch hooiland	14
A13c	Botanisch waardevol grasland –Botanisch waardevolle weiderand.....	15
A13d	Botanisch waardevol grasland – Botanische waardevolle hooilandrand	16
A13e	Botanisch waardevol weiderand – versie water.....	17
A13d	Botanisch waardevol hooilandrand – versie water	18
A13	Kwartelkoning grasland	19
A15	Wintervoedselakker.....	20
A18	Kruidenrijke akker.....	21
A19	Kruidenrijke akkerranden	22
L20	Houtwal en houtsingel.....	23
L20	Elzensingel	24
L21	Beheer van knotbomenrijen	25
L21	Beheer van bomenrijen	26
L22	Knip- of scheerheg	27
L23	Struweelhaag.....	28
L24	Struweelrand	29
L25	Beheer van bomen op landbouwgrond	30
L26	Hoogstamboomgaard	31
L27	Hakhoutbosje.....	32
L29	Bosje	33
Bijlage 1	Cumulatietabel	34
Bijlage 2	Checklist onkruidbestrijding	35
Bijlage 3	Beheervergoedingen	37
CONTACT	.....	39

A01 Grasland met rustperiode

Beschrijving

Het in acht nemen van een rustperiode op grasland is vooral voor weidevogels van belang. Ze biedt rust aan broedende vogels door de kans op verstoring van de legfels te minimaliseren. Ook kan het functioneren als opgroeigebied voor jonge weidevogels. In kleinschalige gebieden kunnen graslanden met een rustperiode, eventueel in de vorm van randen, dienen als schuil- en foerageergebied voor diverse fauna zoals kleine zoogdieren, vogels, vlinders en amfibieën. In de rustperiode zijn landbouwkundige werkzaamheden niet toegestaan. Aan het eind van deze periode staat er een vrij hoge vegetatie op het perceel.

Pakketvoorwaarden

1. Er wordt een rustperiode in acht genomen van datum x tot datum y (zie pakketten);
2. In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen plaats;
3. *Pakket l en m*: Het grasland wordt vanaf 1 maart en voor de rustperiode niet gemaaid;
4. Beweiding in de rustperiode is niet toegestaan;
5. Tijdens maaiwerkzaamheden wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van kuikens;
6. Er wordt alleen bij daglicht gemaaid;
7. Last minute beheer is mogelijk in de vorm van opwaardering van het pakket. Indien blijkt dat er nog weidevogelkuikens aanwezig zijn op de beheereenheid op de einddatum van de rustperiode, kan de maaidatum uitgesteld worden door een pakket met een langere rustperiode af te sluiten;
8. Grasland met een rustperiode in de vorm van randen is toegestaan in kleinschalige gebieden en in gebieden die gericht zijn op waterdoelen (droge of natte dooradering, of waterkwaliteitsdoelen). Deze randen moeten minimaal 6 meter breed zijn;
9. Dit pakket mag gecombineerd worden met pakket A07 Ruige stalmest;
10. Indien de rustperiode met x weken verlengd wordt in het kader van last-minute beheer, mag het gras niet gemaaid worden tot de kuikens weg zijn, ter beoordeling door de veldcoördinator. Neem contact op met de veldcoördinator voorafgaand aan maaien.
11. Het advies is om niet te bemesten voor de rustperiode in verband met te zwaar gewas.

PAKKETTEN	
1a	Grasland met rustperiode van 1 april tot 1 juni
1b	Grasland met rustperiode van 1 april tot 8 juni
1c	Grasland met rustperiode van 1 april tot 15 juni
1d	Grasland met rustperiode van 1 april tot 22 juni
1l	Rustperiode van 1 mei tot 15 juni, voorweiden; het gras wordt vanaf 1 maart en voor de rustperiode niet gemaaid
1m	Rust van 8 mei tot 22 juni, voorweiden; het gras wordt vanaf 1 maart en voor de rustperiode niet gemaaid
1r	Rust van 8 mei tot 8 juni, voorweiden

A03 Plas-dras

Beschrijving

Plas-dras biedt een aantrekkelijke biotoop voor weidevogels om te rusten en te foerageren. Op plas-draspercelen kunnen voor het eigenlijke broedseizoen soms honderden weidevogels worden aangetroffen. De aantrekkingskracht is daarmee groot. Daarnaast bieden plas-draspercelen ook foerageer- en rustmogelijkheden buiten het directe broedseizoen, bijvoorbeeld voor al uitgevlogen jonge vogels en doortrekkers.

Het plas-draspakket a t/m d bestaat uit een grotendeels onder water staand graslandperceel. De periode waarin het perceel onder water staat kan variëren van 2 maanden tot bijna een half jaar. In deze periode staat op het perceel steeds minimaal op 60% van de oppervlakte een waterlaag van minimaal 5 cm, zodat het overige deel van het perceel drassig zal worden. Aan het eind van de plasdrasperiode zal het perceel droogvallen, waarna het perceel zich kan herstellen, of weer ingezaaid moet worden. De pakketten e t/m g vormen een kleinschalige variant van plas-dras en zijn gericht op het ontwikkelen van specifieke plas-dras condities langs greppels en slootjes. De kracht van greppel plas-dras is het feit dat de beheereenheid in zijn geheel of voor een groot gedeelte wordt geïnundeerd, wat tevens een variatie in de perceelsvegetatie geeft. Bij een greppel plas-dras zullen in de kuikenfase veel weidevogelgezinnen gebruik maken van deze waterrand, die vanwege zijn insectenrijkdom een gunstige foerageerlocatie vormt.

Pakketvoorwaarden

1. De beheereenheid is geïnundeerd (100% drassig). De inundatieperiode loopt van datum x tot datum y (zie pakketten);
2. De beheereenheid is jaarlijks geïnundeerd;
3. *Pakket a t/m c*: Op minimaal 60% van het oppervlak van de beheereenheid is de laag water tussen de 5 en 20 cm diep;
4. *Pakket e t/m g*: Op minimaal 60% van het oppervlak van de beheereenheid is de laag water ten minste 5 cm diep;
5. *Advies: minimaal 1 keer bloten/maaien na 1 augustus in verband met behoud AAN-status perceel.*
6. *Advies: in de winterperiode voorafgaand aan inundatie slikranden aanleggen door middel van ploegen en/of frezen.*

PAKKETTEN	
3b	Inundatie van 15 februari tot 15 mei
3c	Inundatie van 15 februari tot 15 juni
3f	Greppelinundatie van 15 februari tot 15 mei
3g	Greppelinundatie van 15 februari tot 15 juni

A04 Legselbeheer

Beschrijving

Om weidevogels te beschermen is het lang niet altijd nodig om alle percelen waarop zich broedende weidevogels bevinden, te beleggen met een rustperiode. Bijvoorbeeld omdat de dichtheid aan weidevogels vrij laag is. In dit soort situaties kan het pakket landbouwgrond met legselbeheer een invulling geven. Het legsel en de onmiddellijke omgeving worden hierbij beschermd tegen landbouwkundige werkzaamheden.

Landbouwgrond met legselbeheer kan zowel bestaan uit grasland als uit bouwland. Door het plaatsen van nestbeschermers of het op andere wijze ontzien van de legsels bij werkzaamheden, wordt de kans op het uitkomen van het legsel sterk vergroot. Percelen met legselbeheer hebben over het algemeen weinig nut als foerageergebied voor jonge weidevogels, tenzij gekozen wordt voor een combinatie met een kruidenrijke weidevogelgraslandrand. Het perceel wordt grotendeels normaal agrarisch gebruikt. Nesten worden gemarkeerd met stokken of nestbeschermers om ze te ontzien bij landbouwkundige werkzaamheden, zoals maaien, weiden of inzaaien.

Pakketvoorwaarden

1. *Pakket a t/m h*: De beheereenheid wordt tijdens het broedseizoen één of enkele malen afgezocht op aanwezige legsels. Gevonden legsels worden gemarkeerd, geregistreerd, en gemeld bij het collectief;
2. *Pakket a t/m h*: Gevonden nesten worden beschermd en gevrijwaard van alle landbouwkundige bewerkingen. Gevonden nesten zijn geregistreerd (bijv stalkaart of geo informatie).
3. Op percelen met nesten of kuikens wordt uitsluitend bij daglicht gemaaid. Daarnaast worden voldoende voorzorgsmaatregelen in acht genomen om aanwezige nesten of kuikens te sparen;
4. *Pakket a*: Indien een perceel grasland wordt gemaaid of anderszins bewerkt, wordt een enclave van tenminste 50 m² met minimaal een straal van 3,5 meter aangehouden om de aanwezige gevonden nesten. Bij beweiding is een nestbeschermers geplaatst. Voor specifieke soorten kan nestgelegenheid worden geplaatst;
5. *Pakket b*: Er wordt een rustperiode in acht genomen van ten minste 15 april tot en met 15 mei.
6. *Pakket b*: Als eerder dan 15 april legsels worden aangetroffen dan geldt de rustperiode vanaf het moment dat er legsels zijn geconstateerd en gemeld bij het Collectief;
7. *Pakket b, d t/m h*: In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen plaats zoals zaaien, frezen, schoffelen, ploegen en eggen;
8. *Pakket c*: Gevonden nesten en/of kuikens worden beschermd en gevrijwaard van alle landbouwkundige bewerkingen of beschermd via het plaatsen van nestbeschermers of door het nest tijdelijk te verplaatsen;
9. *Pakket c*: Maximaal worden 6 nesten per hectare vergoed.
10. *Pakket d t/m h*: Beweiding is in de rustperiode niet toegestaan;
11. *Pakket d t/m h*: Indien de kuikenvelden in de vorm van een rand worden aangelegd, dienen deze randen ten minste 6 meter breed te zijn;
12. *Pakket d t/m h*: De rustperiode wordt automatisch met 1 week verlengd, tot (alle) kuikens weg zijn, ter beoordeling door de veldcoördinator.

PAKKETTEN	
4a	Legselbeheer op grasland
4a1	Nesten beschermen op grasland > 75 legsels per 100 hectare
4a2	Nesten beschermen op grasland 50 - 75 legsels per 100 hectare
4a3	Nesten beschermen op grasland 35 - 50 legsels per 100 hectare
4a4	Nesten beschermen op grasland < 35 legsels per 100 hectare
4b	Rustperiode op bouwland van 15 april tot 15 mei
4c	Legselbeheer op bouwland
4c2	Nesten beschermen op bouwland > 75 legsels per 100 hectare
4c3	Nesten beschermen op bouwland 50 - 75 legsels per 100 hectare
4c4	Nesten beschermen op bouwland 35 - 50 legsels per 100 hectare
4c5	Nesten beschermen op bouwland < 35 legsels per 100 hectare
4d	Legselbeheer op grasland plus 2 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus
4e	Legselbeheer op grasland plus 3 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus
4f	Legselbeheer op grasland plus 4 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus
4g	Legselbeheer op grasland plus 5 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus
4h	Legselbeheer op grasland plus 6 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus

A05 Kruidenrijk grasland

Beschrijving

Kruidenrijke percelen en randen hebben een aantrekkende werking op weidevogelkuikens en kunnen dan ook een belangrijk toevluchtsoord vormen als omliggend grasland wordt gemaaid. Opgroeiende weidevogelkuikens vinden hier hun voedsel (insecten) en schuilgelegenheid. De bloeiende kruiden trekken insecten aan.

Pakketvoorwaarden

1. *Pakketten a t/m h*: er wordt een rustperiode in acht genomen van datum x tot datum y (zie pakketten);
2. In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen plaats;
3. Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding op max. 10% van de beheereenheid, ter bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jacobskruid en brandnetel en met toestemming van de veldcoördinator;
4. Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd;
5. Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten zijn in transect aanwezig in de periode x tot y (groeiseizoen);
6. *Bij pakketten a t/m h*: Beweiding is niet toegestaan van 15 maart tot tot einde van de afgesproken rustperiode.;
7. Tijdens maaiwerkzaamheden wordt rekening gehouden met kuikens;
8. Er wordt alleen bij daglicht gemaaid;
9. Pakket a t/m c: Uitsluitend bemesting met vaste mest toegestaan buiten de rustperiode, maximaal 12 ton per hectare per jaar en bij voorkeur voor 1 april.
10. Toepassing van kunstmest en drijfmest is niet toegestaan, bekalking is alleen toegestaan in overleg en met instemming van de veldcoördinator;
11. *Pakket h*: Bemesting is in het geheel niet toegestaan;
12. *Pakketten a t/m c*: Het gewas wordt jaarlijks voor 1 augustus afgevoerd door middel van maaien en afvoeren. Tweede / derde keer maaien en afvoeren is toegestaan;
13. *Pakket h*: Beweiding van de beheereenheid is toegestaan wanneer de beheereenheid is gelegen langs de randen van een perceel;
14. *Pakket h*: de beheereenheid is minimaal 6 meter breed en minimaal 100 meter lang;
15. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid;
16. Indien de rustperiode met x weken verlengd wordt in het kader van last-minute beheer, mag het gras niet gemaaid worden tot de kuikens weg zijn. Neem contact op met de veldcoördinator voorafgaand aan maaien.
17. Dit pakket mag gecombineerd worden met pakket A07 Ruige stalmest.

PAKKETTEN	
5a	Kruidenrijk grasland met rustperiode van 1 april tot 15 juni
5a1	Basispakket - Kruidenrijk grasland met rustperiode van 1 april tot 15 juni
5a2	Plas-dras Kievitgebied
5b	Kruidenrijk grasland met rustperiode van 1 april tot 22 juni
5b1	Basispakket - Kruidenrijk grasland met rustperiode van 1 april tot 22 juni
5c	Kruidenrijk grasland met rustperiode van 1 april tot 1 juli
5c1	Basispakket - Kruidenrijk grasland met rustperiode van 1 april tot 1 juli
5h	Rand klasse A (4 verschillende indicatorsoorten)

A06 Extensief beweid grasland

Beschrijving

Extensief beweid grasland is bedoeld voor weidevogels die voorkomen op wat korter grasland en een bepaalde beweidingdruk kunnen hebben. Het dient zowel als broedgebied als voor foerageergebied voor oudere vogels en kuikens. Beweidingsdruk en rustperiode kunnen daarop worden afgestemd. Extensief beweid grasland is structureel rijk grasland, omdat er vanwege de lage veedichtheid verschillen in het beweidingpatroon ontstaan. Landbouwkundige werkzaamheden en chemische onkruidbestrijding zijn niet toegestaan in de rustperiode. Dit omdat kruiden insecten aantrekken, die als voedsel dienen voor de weidevogels en hun kuikens en daarmee van belang zijn voor het broedsucces van de weidevogels. Wel mag er beweid worden met een lage beweidingdichtheid.

Pakketvoorwaarden

1. *Pakket a:* Beweiding is verplicht vanaf 1 mei tot 15 juni met een veebezetting van minimaal 1 en maximaal 1,5 GVE*/ha;
2. *Pakket c:* Beweiding is verplicht vanaf 1 mei tot 15 juni met een veebezetting van minimaal 1 en maximaal 3 GVE*/ha;
3. Beweiding voorafgaand aan de afgesproken periode mag met een veebezetting van maximaal 3 GVE*/ha, na afloop van de afgesproken periode geldt geen beperking meer in GVE*/ha
4. Tijdens de rustperiode wordt de beheereenheid niet gemaaid, gerold, geslept, gescheurd, gefreesd, (her)ingezaaid, doorgezaaid of bemest. In deze periode is het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen niet toegestaan;
5. Maaien voorafgaand aan de beweidingperiode is niet toegestaan;
6. Dit pakket mag gecombineerd worden met pakket A07 Ruige stalmest.

PAKKETTEN	
6a	Beweiding 1 mei tot 15 juni, minimaal 1 en maximaal 1,5 GVE / ha
6c	Beweiding verplicht van 1 mei tot 15 juni, minimaal 1 GVE/ha en maximaal 3 GVE/ ha

* Toelichting GVE (Grootvee-eenheid):

Omschrijving	GVE
Stieren, koeien en andere runderen ouder dan 2 jaar	1,00
Paardachtigen ouder dan 6 maanden	1,00
Runderen vanaf 6 maanden maar niet ouder dan 2 jaar	0,60
Runderen jonger dan 6 maanden	0,40
Schape, lammeren en geiten	0,15

A07 Ruige mest

Beschrijving

Het uitrijden van ruige mest is gunstig in een totaalaanpak voor weidevogelbeheer. Het bevordert een 'rustige' grasgroei, waardoor het gewas minder vol wordt en geschikter voor kuikens. Ook zorgt ruige mest voor meer structuur in het gewas en biedt het meer ruimte voor kruiden. De organische mest zorgt bovendien voor een rijk bodemleven waarop oudervogels kunnen foerageren. Ten slotte wordt het stro in de ruige mest door sommige vogels, Kievieten met name, ook gebruikt als nestmateriaal.

Pakketvoorwaarden

1. Bemesting met ruige stalmest is verplicht;
2. Op de beheereenheid wordt in een kalenderjaar ten minste 10 en maximaal 20 ton ruige stalmest per hectare uitgereden;
3. De ruige stalmest wordt buiten de rustperiode, en bij voorkeur voorafgaand aan de rustperiode, in één keer opgebracht tussen 1 februari en 1 september, waarbij per beheerjaar slechts één melding gedaan mag worden.

PAKKETTEN	
7a	Ruige mest rijland

Melding:

Na het uitrijden van de ruige stalmest wordt binnen 7 dagen na uitrijden **melding** gedaan bij het collectief met het daarvoor bestemde meldingsformulier, te vinden op www.collectiefveluwe.nl. U heeft hiervoor het nummer nodig van de beheereenheid, dit kunt u vinden op de bijlage van uw contract.

Dit pakket kan alleen met de volgende beheerpakketten worden afgesloten:

- A01 Grasland met rustperiode
- A05 Kruidenrijk grasland
- A06 Extensief beweid grasland

A08 Hoog waterpeil

Beschrijving

Voor de instandhouding van vitale weidevogelpopulaties is het noodzakelijk dat naast het optimaliseren van het beheer ook de inrichting wordt geoptimaliseerd ten aanzien van waterpeil. Hierdoor is het bodemleven beter beschikbaar, wordt de grasgroei vertraagd en ontstaat er meer variatie in structuur van de grasmat.

Pakketvoorwaarden

1. Door een tijdelijke, plaatselijke voorziening is het oppervlaktewaterpeil van datum x tot datum y minimaal a centimeter (zie pakketten) hoger dan eerste volgende watergang aangrenzende aan beheereenheid;
2. Het oppervlaktewaterpeil naast de beheereenheid bereikt ná de verhoging een peil t.o.v. het (gemiddelde) maaiveld van 25 centimeter of minder op veengrond en 40 centimeter of minder op kleigrond;
3. Het pakket kan niet worden afgesloten in gebieden die volgens het peilbesluit van het Waterschap een drooglegging hebben van 70 cm of meer (zomerpeil). Te allen tijde, echter, moet op de beheereenheid de bij punt 2 genoemde drooglegging (respectievelijk 25 en 40 cm) gerealiseerd zijn;
4. Er is een schriftelijke toestemming nodig van het waterschap, het Collectief kan hier een rol in vervullen;
5. Het verschil tussen het opgezette peil en het omringende peil is bij de peilscheidingen of stuwtejes te meten;
6. Voor de bepaling van de door de peilverhoging beïnvloede oppervlakte (= de oppervlakte waarop de beheervergoeding betrekking heeft) wordt de volgende methode geadviseerd: vanuit de watergang waarin het peil is opgezet wordt aan weerszijden op de oever vanaf de waterlijn 25 meter het land in een effect verwacht. De lengte van de watergang x 25 meter op de ene oever, plus lengte watergang x 25 meter op de andere oever = de beïnvloede oppervlakte. Uiteraard moet hierbij wel gecorrigeerd worden voor overlap in hoeken van percelen.

PAKKETTEN	
Het (oppervlakte-)waterpeil naast de beheereenheid wordt:	
8a	met minimaal 20 cm verhoogd t.o.v. het omringend waterpeil, van 1 februari tot 15 juni
8b	met minimaal 30 cm verhoogd t.o.v. het omringend waterpeil, van 1 februari tot 15 juni
8c	met minimaal 40 cm verhoogd t.o.v. het omringend waterpeil, van 1 februari tot 15 juni

L09 Poel en klein historisch water

Beschrijving

Poelen zijn natuurlijke laagtes of kuilen die gegraven zijn ten behoeve van de drinkwatervoorziening van het vee. Ook worden ze gebruikt als voorraadbassin voor bluswater of als visvijver. Een poel is een belangrijk biotoop voor amfibieën als kamsalamander en rugstreeppad. Openheid rondom (een deel van) de poel kan de zichtbaarheid en beleefbaarheid vergroten en is van belang om een goed voortplantingsbiotoop voor amfibieën te behouden. In het verleden was zeker bij veedrinkpoelen het element bereikbaar voor vee en dus in ieder geval deels onbegroeid. Vaak stonden er wel enkele bomen bij een poel voor schaduw voor de dieren en tegen verdamping.

Pakketvoorwaarden

1. Eenmaal in de contractperiode wordt minimaal 75 % tot maximaal 100 % van de beheereenheid geschoond en/of gemaaid in de periode van 1 september tot 15 oktober;
2. Snoei- en of maaiafval wordt verwijderd;
3. Minimaal de helft van het natte oppervlakte van de poel bestaat in de periode 15 maart tot 15 juni uit open water. Voor behoud van voldoende open water wordt de poel periodiek opgeschoond. Een incidentele droogval is toegestaan in de periode 15 juni tot 15 november;
4. Vertrapping van de oevers bij het gebruik van de poel als vee drinkplaats wordt voorkomen. Bij het gebruik als vee drinkplaats is de poel minimaal over de helft van de oeverlengte uitgerasterd;
5. Er mogen geen gewasbeschermingsmiddelen / chemische onkruidbestrijding en meststoffen in en rond de poel gebruikt worden;
6. Er mogen geen vissen of andere dieren (zoals eenden en ganzen) worden uitgezet of gekweekt;
7. Slootmaaisel of bagger mag niet verwerkt worden in en rond de poel;
8. Bomen en struweel op de oever is alleen toegestaan op de noordelijke oever, voor een derde van de totale oeverlengte;
9. Het noordelijke talud van de poel heeft voor minimaal een derde deel een talud van 1:5 of flauwer;
10. Een kleine poel is kleiner dan 175 m², een grote poel groter dan 175 m².

PAKKETTEN	
9f	Jaarlijks beheer poel + opschonen 10 ^e jaar < 175 m ²
9i	Jaarlijks beheer poel + opschonen 10 ^e jaar > 175 m ²
9a	Kleine poel, 75-100 % schonen, 1 sept tot 15 okt
9b	Grote poel, 75-100 % schonen, 1 sept tot 15 okt

Melding

Na het schonen of maaien van de poel wordt binnen 7 dagen **melding** gedaan bij het collectief met het daarvoor bestemde meldingsformulier, te vinden op www.collectiefveluwe.nl. U heeft hiervoor het nummer nodig van de beheereenheid, dit kunt u vinden op de bijlage van uw contract.

L10 Natuurvriendelijke oever

Beschrijving

Natuurvriendelijke oevers bieden mogelijkheden voor plant- en diersoorten in de vorm van een plas- of dras berm of een flauw talud langs een bestaande waterloop. De begroeiing bestaat uit plantensoorten van natte ruigten en natte graslanden. Natuurvriendelijke oevers zijn van groot belang voor de biodiversiteit door hun functie voor soorten als ringslang, rugstreeppad, grote en kleine modderkruiper en als paaiplaats voor allerlei vissoorten. Daarnaast zijn natuurvriendelijke oevers interessante habitats voor waterkevers en libellen. De ijsvogel profiteert ook indirect van de aanwezigheid van bovengenoemde soorten.

Pakketvoorwaarden

1. *Pakket a:* Minimaal 40% tot maximaal 100% van de beheereenheid is van 15 juli tot 1 maart van het volgende jaar geschoond en/of gemaaid, waarbij het ecologisch wenselijk is om minimaal 20% van de vegetatie per werkgang te laten staan;
2. Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding op max. 10% van de beheereenheid;
3. Snoei- en of maaiafval is verwijderd;
4. *Pakket a:* De beheereenheid wordt niet beweide;
5. Een natuurvriendelijke oever is een aaneengesloten oever langs een bestaande waterloop, in de vorm van een plas-drasberm of flauw talud (minimaal 1:3) met een begroeiing van inheemse planten;
6. De oever heeft een breedte van tenminste 3 meter;
7. De beheereenheid wordt in een cyclus van minimaal éénmaal per 2 jaar en maximaal éénmaal per jaar geschoond en/of gemaaid;
8. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan;
9. Er mogen geen meststoffen in het element gebruikt worden;
10. *Pakket b:* uitsluitend beweiding met schapen toegestaan.

PAKKETTEN	
10a	Natuurvriendelijke oever
10b	Natuurvriendelijke oever met schapenbegrazing

Melding

Nadat de schoon- en/of maaiwerkzaamheden zijn verricht, wordt binnen 7 dagen **melding** gedaan bij het collectief met het daarvoor bestemde meldingsformulier, te vinden op www.collectiefveluwe.nl. U heeft hiervoor het nummer nodig van de beheereenheid, dit kunt u vinden op de bijlage van uw contract.

L12 Duurzaam slootbeheer – Ecologisch slootschonen

Beschrijving

Sloten komen in het hele land voor, maar de meeste sloten liggen in gebieden met veenweiden en zeekleibodems. Afhankelijk van hun breedte, diepte en profiel kunnen sloten van belang zijn voor soorten als krabbenscheer, fonteinkruid, zwanenbloem, grote modderkruiper en bittervoorn. Naast de minimumeisen die het waterschap stelt aan het onderhoud van sloten (de Keur) kan zorgvuldig en gefaseerd beheer van de sloot de ecologische waarde ervan versterken.

Pakketvoorwaarden

1. *Pakket a:* Jaarlijks is op minimaal 25% tot maximaal 75 % van het leefgebied onder beheer bagger vanuit een waterelement op aangrenzende landbouwgrond gespoten;
2. *Pakket a:* er wordt niet gezogen binnen 60 cm vanaf de waterlijn.
3. *Pakket a:* de zuigkop van de baggerpomp heeft geen vleugels en wordt ieder jaar zoveel mogelijk door dezelfde vore getrokken in de sloot.
4. *Pakket a:* de sloot loopt tijdens het baggeren niet droog.
5. *Pakket a:* er komt geen bagger terecht in de slootkant.
6. *Pakket a:* er wordt gebaggerd in mozaïekvorm of in zigzaglijn, dus niet alles tegelijk.
7. *Pakket a:* Het baggeren vindt plaats tussen 15 juli en 1 november, bij voorkeur vanaf september
8. *Pakket b:* Minimaal 25 % tot maximaal 75 % van het leefgebied onder beheer is geschoond en/of gemaaid;
9. *Pakket b:* Het slootvuil blijft minimaal 48 uur liggen, waarna het wordt afgevoerd of verwerkt op het naastgelegen perceel d.m.v. bijvoorbeeld een wallenfrees.
10. *Pakket b:* indien de Keur dit toestaat blijft bij voorkeur 25% van de slootbegroeiing tijdens het slootschonen staan.
11. *Pakket b:* bij het slootschonen wordt gebruik gemaakt van een maaikorf of een eco-reiniger. Andere slootreinigingsapparatuur kan ook gebruikt worden mits het bodemprofiel inclusief de wortels van waterplanten in de sloot niet beschadigd wordt.
12. *Pakket b:* het slootschonen en/of maaien vindt bij voorkeur plaats van 15 juli tot 1 december
13. Er mogen geen meststoffen in het element gebruikt worden.

PAKKETTEN	
L12a	Baggeren met de baggerpomp, 25 tot 75 % van het leefgebied is gebaggerd
L12b	Ecologisch slootschonen 25 tot 75% van het leefgebied is geschoond

Melding

Na het baggeren of schonen van de sloot, wordt binnen 7 dagen **melding** gedaan bij het collectief met het daarvoor bestemde meldingsformulier, te vinden op www.collectiefveluwe.nl. U heeft hiervoor het nummer nodig van de beheereenheid, dit kunt u vinden op de bijlage van uw contract.

A13a Botanisch waardevol grasland – Botanisch weiland

Beschrijving

Botanische graslanden hebben vaak een wat pollige structuur en verspreid voorkomende kruiden. Karakteristieke soorten zijn paardenbloem, scherpe boterbloem en pinksterbloem, en op de drogere percelen margriet, knooppkruid en leeuwentand. Op de wat vochtiger graslanden kunnen kamgrasweiden ontstaan. Botanisch waardevol grasland kan een belangrijke bijdrage leveren aan diverse vormen van beheer gericht op vogels, insecten, amfibieën en kleine zoogdieren. De aanwezige kruiden zijn een voedselbron, en de wat open, ijle structuur van het gewas kan schuilgelegenheid bieden.

Als bij aanvang van het beheer de productie van het grasland nog hoog is, dient eerst een ontwikkelingsbeheer toegepast te worden (2 keer per jaar maaien). Is het perceel of de rand eenmaal kruidenrijk, dan wordt een instandhoudingsbeheer gevolgd (1 keer per jaar maaien). De kruidenrijkdom wordt bevorderd door de bodem te verschralen: niet bemesten, geen bagger opbrengen en het maaisel afvoeren. Het juiste moment van maaien heeft een positieve invloed op de soortenrijkdom.

Minder gewenste soorten zoals akkerdistel kunnen pleksgewijs gemaaid worden vóór de bloei, zodat de planten zich niet uitzaaien. Bij het randenbeheer kan een gevarieerd maaibeheer toegepast worden om diversiteit in de begroeiing te verkrijgen. Bijvoorbeeld bij brede stroken (breder dan 3m) wordt het deel dat grenst aan een ander landschapselement, een sloot of een berm slechts eenmaal (laat) gemaaid en het andere deel tweemaal.

Pakketvoorwaarden

1. Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding op max. 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator;
2. Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten zijn in transect aanwezig in de periode maart tot oktober (groeiseizoen);
3. Van 1 maart tot 1 oktober is beweiding toegestaan met maximale veebezetting 2 GVE/ha*;
4. De veldcoördinator kan aanwijzingen opstellen voor het gewenste maaibeheer, zodat de natuurwaarden van het perceel zich in de gewenste richting kunnen ontwikkelen;
5. De beheereenheid wordt niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht. Op ernstig verschraalde percelen mag in overleg en op advies van de veldcoördinator vaste mest worden opgebracht;
6. Het vee moet over de gehele oppervlakte van de beheereenheid worden verspreid. Periodiek overzetten van vee binnen de beheereenheid met behulp van tijdelijke rasters is niet toegestaan;
7. Bijvoeren is niet toegestaan;
8. (Sloot)maaisel moet binnen een maand zijn afgevoerd;
9. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid. Doorzaai is, na overleg en advies van de veldcoördinator, toegestaan om de kruidenrijkdom te vergroten;
10. Bloten is niet toegestaan;
11. Klepelen is niet toegestaan;
12. Maaien is niet toegestaan voor 15 juni, tenzij in overleg met de veldcoördinator een andere datum overeengekomen is;

* Toelichting GVE (Grootvee-eenheid):

Omschrijving	GVE
Stieren, koeien en andere runderen ouder dan 2 jaar	1,00
Paardachtigen ouder dan 6 maanden	1,00
Runderen vanaf 6 maanden maar niet ouder dan 2 jaar	0,60
Runderen jonger dan 6 maanden	0,40
Schapen, lammeren en geiten	0,15

A13b Botanisch waardevol grasland – Botanisch hooiland

Beschrijving

Botanische graslanden hebben vaak een wat pollige structuur en verspreid voorkomende kruiden. Karakteristieke soorten zijn paardenbloem, scherpe boterbloem en pinksterbloem, en op de drogere percelen margriet, knoopkruid en leeuwentand. Op de wat vochtiger graslanden kunnen kamgrasweiden ontstaan. Botanisch waardevol grasland kan een belangrijke bijdrage leveren aan diverse vormen van beheer gericht op vogels, insecten, amfibieën en kleine zoogdieren. De aanwezige kruiden zijn een voedselbron, en de wat open, ijle structuur van het gewas kan schuilgelegenheid bieden.

Als bij aanvang van het beheer de productie van het grasland nog hoog is, dient eerst een ontwikkelingsbeheer toegepast te worden (2 keer per jaar maaien). Is het perceel of de rand eenmaal kruidenrijk, dan wordt een instandhoudingsbeheer gevolgd (1 keer per jaar maaien). De kruidenrijkdom wordt bevorderd door de bodem te verschralen: niet bemesten, geen bagger opbrengen en het maaisel afvoeren. Het juiste moment van maaien heeft een positieve invloed op de soortenrijkdom.

Minder gewenste soorten zoals akkerdistel kunnen plekgewijs gemaaid worden vóór de bloei, zodat de planten zich niet uitzaaien. Bij het randenbeheer kan een gevarieerd maaibeheer toegepast worden om diversiteit in de begroeiing te verkrijgen. Bijvoorbeeld bij brede stroken (breder dan 3m) wordt het deel dat grenst aan een ander landschapselement, een sloot of een berm slechts eenmaal (laat) gemaaid en het andere deel tweemaal.

Pakketvoorwaarden

1. Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding op max. 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator;
2. Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten zijn in transect aanwezig in de periode maart tot oktober (groeiseizoen);
3. Beweiding is van 1 maart tot 1 augustus niet toegestaan;
4. Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd;
5. De veldcoördinator kan aanwijzingen opstellen voor het gewenste maaibeheer, zodat de natuurwaarden van het perceel zich in de gewenste richting kunnen ontwikkelen;
6. De beheereenheid wordt niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht. Op ernstig verschraalde percelen mag in overleg en op advies van de veldcoördinator vaste mest worden opgebracht;
7. Indien het perceel of de rand erg voedselrijk is, dan kan twee keer per jaar gemaaid worden. De tweede maaibeurt kan het beste plaatsvinden in augustus / september;
8. (Sloot)maaisel moet binnen een maand zijn afgevoerd
9. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid. Doorzaai is, na overleg en advies van de veldcoördinator, toegestaan om de kruidenrijkdom te vergroten;
10. Bloten is niet toegestaan;
11. Klepelen is niet toegestaan;
12. Maaien is niet toegestaan voor 15 juni, tenzij in overleg met de veldcoördinator een andere datum overeengekomen is.

A13c Botanisch waardevol grasland – Botanisch waardevolle weiderand

Beschrijving

Botanische graslanden hebben vaak een wat pollige structuur en verspreid voorkomende kruiden. Karakteristieke soorten zijn paardenbloem, scherpe boterbloem en pinksterbloem, en op de drogere percelen margriet, knoopkruid en leeuwentand. Op de wat vochtiger graslanden kunnen kamgrasweiden ontstaan. Botanisch waardevol grasland kan een belangrijke bijdrage leveren aan diverse vormen van beheer gericht op vogels, insecten, amfibieën en kleine zoogdieren. De aanwezige kruiden zijn een voedselbron, en de wat open, ijle structuur van het gewas kan schuilgelegenheid bieden.

Als bij aanvang van het beheer de productie van het grasland nog hoog is, dient eerst een ontwikkelingsbeheer toegepast te worden (2 keer per jaar maaien). Is het perceel of de rand eenmaal kruidenrijk, dan wordt een instandhoudingsbeheer gevolgd (1 keer per jaar maaien). De kruidenrijkdom wordt bevorderd door de bodem te verschralen: niet bemesten, geen bagger opbrengen en het maaisel afvoeren. Het juiste moment van maaien heeft een positieve invloed op de soortenrijkdom.

Minder gewenste soorten zoals akkerdistel kunnen pleksgewijs gemaaid worden vóór de bloei, zodat de planten zich niet uitzaaïen. Bij het randenbeheer kan een gevarieerd maaibeheer toegepast worden om diversiteit in de begroeiing te verkrijgen. Bijvoorbeeld bij brede stroken (breder dan 3m) wordt het deel dat grenst aan een ander landschapselement, een sloot of een berm slechts eenmaal (laat) gemaaid en het andere deel tweemaal.

Pakketvoorwaarden

1. Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding op max. 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator;
2. Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten zijn in transect aanwezig in de periode maart tot oktober (groeiseizoen);
3. Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd;
4. De veldcoördinator kan aanwijzingen opstellen voor het gewenste maaibeheer, zodat de natuurwaarden van het perceel zich in de gewenste richting kunnen ontwikkelen;
5. De beheereenheid wordt niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht. Op ernstig verschraalde percelen mag in overleg en op advies van de veldcoördinator vaste mest worden opgebracht;
6. Randen liggen aan de buitenkant van het perceel
7. Indien het perceel of de rand erg voedselrijk is, dan kan twee keer per jaar gemaaid worden. De tweede maaibeurt kan het beste plaatsvinden in augustus / september;
8. (Sloot)maaisel moet binnen een maand zijn afgevoerd
9. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid. Doorzaai is, na overleg en advies van de veldcoördinator, toegestaan om de kruidenrijkdom te vergroten;
10. Klepelen is niet toegestaan;

A13d Botanisch waardevol grasland – Botanische waardevolle hooilandrand

Beschrijving

Botanische graslanden hebben vaak een wat pollige structuur en verspreid voorkomende kruiden. Karakteristieke soorten zijn paardenbloem, scherpe boterbloem en pinksterbloem, en op de drogere percelen margriet, knoopkruid en leeuwentand. Op de wat vochtiger graslanden kunnen kamgrasweiden ontstaan. Botanisch waardevol grasland kan een belangrijke bijdrage leveren aan diverse vormen van beheer gericht op vogels, insecten, amfibieën en kleine zoogdieren. De aanwezige kruiden zijn een voedselbron, en de wat open, ijle structuur van het gewas kan schuilgelegenheid bieden.

Als bij aanvang van het beheer de productie van het grasland nog hoog is, dient eerst een ontwikkelingsbeheer toegepast te worden (2 keer per jaar maaien). Is het perceel of de rand eenmaal kruidenrijk, dan wordt een instandhoudingsbeheer gevolgd (1 keer per jaar maaien). De kruidenrijkdom wordt bevorderd door de bodem te verschralen: niet bemesten, geen bagger opbrengen en het maaisel afvoeren. Het juiste moment van maaien heeft een positieve invloed op de soortenrijkdom.

Minder gewenste soorten zoals akkerdistel kunnen pleksgewijs gemaaid worden vóór de bloei, zodat de planten zich niet uitzaaïen. Bij het randenbeheer kan een gevarieerd maaibeheer toegepast worden om diversiteit in de begroeiing te verkrijgen. Bijvoorbeeld bij brede stroken (breder dan 3m) wordt het deel dat grenst aan een ander landschapselement, een sloot of een berm slechts eenmaal (laat) gemaaid en het andere deel tweemaal.

Pakketvoorwaarden

1. Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding op max. 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator;
2. Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten zijn in transect aanwezig in de periode maart tot oktober (groeiseizoen);
3. Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd;
4. Beweiding is niet toegestaan;
5. De veldcoördinator kan aanwijzingen opstellen voor het gewenste maaibeheer, zodat de natuurwaarden van het perceel zich in de gewenste richting kunnen ontwikkelen;
6. De beheereenheid wordt niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht. Op ernstig verschraalde percelen mag in overleg en op advies van de veldcoördinator vaste mest worden opgebracht;
7. Randen liggen aan de buitenkant van het perceel
8. Indien het perceel of de rand erg voedselrijk is, dan kan twee keer per jaar gemaaid worden. De tweede maaibeurt kan het beste plaatsvinden in augustus / september;
9. (Sloot)maaisel moet binnen een maand zijn afgevoerd
10. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid. Doorzaai is, na overleg en advies van de veldcoördinator, toegestaan om de kruidenrijkdom te vergroten;
11. Klepelen is niet toegestaan;
12. Maaien is niet toegestaan voor 15 juni, tenzij in overleg met de veldcoördinator een andere datum overeengekomen is.

A13c Botanisch waardevolle weiderand – versie water

Beschrijving

Botanische graslanden hebben vaak een wat pollige structuur en verspreid voorkomende kruiden. Karakteristieke soorten zijn paardenbloem, scherpe boterbloem en pinksterbloem, en op de drogere percelen margriet, knoopkruid en leeuwentand. Op de wat vochtiger graslanden kunnen kamgrasweiden ontstaan. Botanisch waardevol grasland kan een belangrijke bijdrage leveren aan diverse vormen van beheer gericht op vogels, insecten, amfibieën en kleine zoogdieren. De aanwezige kruiden zijn een voedselbron, en de wat open, ijle structuur van het gewas kan schuilgelegenheid bieden.

Als bij aanvang van het beheer de productie van het grasland nog hoog is, dient eerst een ontwikkelingsbeheer toegepast te worden (2 keer per jaar maaien). Is het perceel of de rand eenmaal kruidenrijk, dan wordt een instandhoudingsbeheer gevolgd (1 keer per jaar maaien). De kruidenrijkdom wordt bevorderd door de bodem te verschralen: niet bemesten, geen bagger opbrengen en het maaisel afvoeren. Het juiste moment van maaien heeft een positieve invloed op de soortenrijkdom.

Minder gewenste soorten zoals akkerdistel kunnen pleksgewijs gemaaid worden vóór de bloei, zodat de planten zich niet uitzaaien. Bij het randenbeheer kan een gevarieerd maaibeheer toegepast worden om diversiteit in de begroeiing te verkrijgen. Bijvoorbeeld bij brede stroken (breder dan 3m) wordt het deel dat grenst aan een ander landschapselement, een sloot of een berm slechts eenmaal (laat) gemaaid en het andere deel tweemaal.

Pakketvoorwaarden

1. Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding op max. 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator;
2. Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten zijn in transect aanwezig in de periode maart tot oktober (groeiseizoen);
3. Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd;
4. De veldcoördinator kan aanwijzingen opstellen voor het gewenste maaibeheer, zodat de natuurwaarden van het perceel zich in de gewenste richting kunnen ontwikkelen;
5. De beheereenheid wordt niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht. Op ernstig verschraalde percelen mag in overleg en op advies van de veldcoördinator vaste mest worden opgebracht;
6. Randen liggen aan de buitenkant van het perceel en gelegen langs een watergang.
7. Indien het perceel of de rand erg voedselrijk is, dan kan twee keer per jaar gemaaid worden. De tweede maaibeurt kan het beste plaatsvinden in augustus / september;
8. (Sloot)maaisel moet binnen een maand zijn afgevoerd
9. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid. Doorzaai is, na overleg en advies van de veldcoördinator, toegestaan om de kruidenrijkdom te vergroten;
10. Klepelen is niet toegestaan;

A13d Botanisch waardevolle hooilandrand – versie water

Beschrijving

Botanische graslanden hebben vaak een wat pollige structuur en verspreid voorkomende kruiden. Karakteristieke soorten zijn paardenbloem, scherpe boterbloem en pinksterbloem, en op de drogere percelen margriet, knoopkruid en leeuwentand. Op de wat vochtiger graslanden kunnen kamgrasweiden ontstaan. Botanisch waardevol grasland kan een belangrijke bijdrage leveren aan diverse vormen van beheer gericht op vogels, insecten, amfibieën en kleine zoogdieren. De aanwezige kruiden zijn een voedselbron, en de wat open, ijle structuur van het gewas kan schuilgelegenheid bieden.

Als bij aanvang van het beheer de productie van het grasland nog hoog is, dient eerst een ontwikkelingsbeheer toegepast te worden (2 keer per jaar maaien). Is het perceel of de rand eenmaal kruidenrijk, dan wordt een instandhoudingsbeheer gevolgd (1 keer per jaar maaien). De kruidenrijkdom wordt bevorderd door de bodem te verschralen: niet bemesten, geen bagger opbrengen en het maaisel afvoeren. Het juiste moment van maaien heeft een positieve invloed op de soortenrijkdom.

Minder gewenste soorten zoals akkerdistel kunnen plekgewijs gemaaid worden vóór de bloei, zodat de planten zich niet uitzaaien. Bij het randenbeheer kan een gevarieerd maaibeheer toegepast worden om diversiteit in de begroeiing te verkrijgen. Bijvoorbeeld bij brede stroken (breder dan 3m) wordt het deel dat grenst aan een ander landschapselement, een sloot of een berm slechts eenmaal (laat) gemaaid en het andere deel tweemaal.

Pakketvoorwaarden

1. Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding op max. 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator;
2. Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten zijn in transect aanwezig in de periode maart tot oktober (groeiseizoen);
3. Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd;
4. Beweiding is niet toegestaan;
5. De veldcoördinator kan aanwijzingen opstellen voor het gewenste maaibeheer, zodat de natuurwaarden van het perceel zich in de gewenste richting kunnen ontwikkelen;
6. De beheereenheid wordt niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht. Op ernstig verschraalde percelen mag in overleg en op advies van de veldcoördinator vaste mest worden opgebracht;
7. Randen liggen aan de buitenkant van het perceel en gelegen langs een watergang.
8. Indien het perceel of de rand erg voedselrijk is, dan kan twee keer per jaar gemaaid worden. De tweede maaibeurt kan het beste plaatsvinden in augustus / september;
9. (Sloot)maaisel moet binnen een maand zijn afgevoerd
10. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid. Doorzaai is, na overleg en advies van de veldcoördinator, toegestaan om de kruidenrijkdom te vergroten;
11. Klepelers is niet toegestaan;

A13 Kwartelkoning grasland

Beschrijving

De kwartelkoning is een trekvogel, die overwintert in Afrika. Pas laat in het voorjaar, vanaf mei, komen kwartelkoningen in Nederland aan. Zij zoeken dan een broedplaats in o.a. structuurrijke hooilanden. In Oost Nederland broeden kwartelkoningen in de hooilanden, beheerd met pakket 13b, in de uiterwaarden langs de rivieren Rijn, Waal en IJssel. De broedperiode is van mei tot augustus. Daarom is bij aanwezigheid van kwartelkoningen uitgesteld maaien later dan 15 juni wenselijk, dit kan worden geregeld met pakket 13 e, f en g.

SOVON heeft een netwerk van waarnemers, die op bepaalde momenten op zoek gaan naar broedplaatsen (zg. roepplekken) van de kwartelkoning. Het Collectief onderhoudt contacten met de SOVON waarnemers over de locatie van deze roepplekken.

Direct na constateren van de roepplek neemt de coördinator van het collectief contact op met de beheerder om dit last minute pakket af te spreken. De oppervlakte voor uitgesteld maaien wordt, per situatie, in overleg met SOVON bepaald. Hierbij gelden rivierdijk, rivier, houtwallen, hagen, wegen en afrasteringen als uiterste begrenzing.

Pakketvoorwaarden

1. Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding op max. 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator;
2. Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten zijn in transect aanwezig in de periode maart tot oktober (groeiseizoen);
3. *Pakket b*: Beweiding is van 1 maart tot 1 augustus niet toegestaan;
4. *Pakket b, e, f en g*: Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd;
5. *Pakketten e, f en g*: Er wordt een rustperiode in acht genomen van datum x tot datum y (zie pakketten);
6. *Pakketten e, f en g*: In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen plaats;
7. *Pakket e, f en g*: Beweiding is in de rustperiode niet toegestaan;
8. De beheereenheid wordt niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht;
9. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid;
10. Klepelen is niet toegestaan;
11. *Pakket b*: Maaien is niet toegestaan voor 15 juni, tenzij in overleg met de veldcoördinator een andere datum overeengekomen is.

PAKKETTEN	
13b1	Botanisch hooiland t.b.v. Kwartelkoning
13e	Botanisch hooiland met rust van 15 juni tot 20 juli (uitgestelde maaidatum van 5 weken)
13f	Botanisch hooiland met rust van 15 juni tot 3 augustus (uitgestelde maaidatum van 7 weken)
13g	Botanisch hooiland met rust van 15 juni tot 17 augustus (uitgestelde maaidatum van 9 weken)

A15 Wintervoedselakker

Beschrijving

Het pakket Wintervoedselakker heeft een meerwaarde voor in Nederland overwinterende akkervogels zoals kneu, keep, patrijs, geelgors en veldleeuwerik. Niet geogoste zaden dienen voor hen als voedsel in de winter.

Pakketvoorwaarden

1. Er wordt een rustperiode in acht genomen van 15 mei tot 15 maart;
2. In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen plaats;
3. Minimaal 90% tot maximaal 100% van de beheereenheid bestaat van 15 mei tot 15 maart uit zomergraan, wintergraan, bladrammenas of een combinatie van deze gewassen;
4. Na 15 mei blijft het gewas staan tot 15 maart van het volgende jaar;
5. Bemesting van de beheereenheid is niet toegestaan tijdens de rustperiode;
6. Wintergraan kan niet twee jaar achtereenvolgend op hetzelfde perceel worden geteeld. Men dient op een ander perceel verder te gaan;
7. De beheereenheid dient jaarlijks tussen 16 maart en 30 april te worden ingezaaid met een gangbare zaaidichtheid, voor zover het zomergraan of bladrammenas betreft;
8. Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het Protocol Chemische bestrijding bij agrarisch natuurbeheer (zie bijlage 2).

PAKKETTEN	
15a1	Wintervoedselakker 15 mei tot 15 maart zand
15a2	Wintervoedselakker 15 mei tot 15 maart, klei

A18 Kruidenrijke akker

Beschrijving

De kruidenrijke akker is van belang voor diverse soorten fauna in kleinschalige landschappen. De nectar, het stuifmeel, de zaden en de aangetrokken insecten vormen een voedselbron voor veel akkervogels en zoogdieren. Een niet te dicht gezaaid graangewas biedt ruimte voor de gewenste kruiden, zoals korenbloemen, klaprozen, kamilles en broedende vogels. Zomergranen hebben daarbij de voorkeur boven wintergranen. Zomergranen hebben meer ecologische waarde, mede doordat de stoppel gedurende de winter over kan blijven staan.

Pakketvoorwaarden

1. Minimaal 90% van de beheereenheid bestaat in de jaren waarin graan verbouwd wordt van 15 mei tot 15 juli uit een graangewas (geen maïs);
2. Bemesting van de beheereenheid met kunstmest is niet toegestaan, ook niet in de jaren dat geen graan geteeld wordt. Bemesting met organische mest is wel toegestaan;
3. *Pakket a*: In tenminste drie van de vijf jaren van de beheerperiode wordt graan (met uitzondering van maïs) verbouwd;
4. *Pakket b*: In tenminste vier van de vijf jaren van de beheerperiode wordt graan (met uitzondering van maïs) verbouwd;
5. Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het Protocol Chemische bestrijding bij agrarisch natuurbeheer (bijlage 2).

PAKKETTEN	
18a	Drie van zes jaar graan
18a1	Drie van vijf jaar graan
18a3	Drie van vier jaar graan
18b1	Vier van vijf jaar graan
18c	Vijf van zes jaar graan

A19 Kruidenrijke akkerranden

Beschrijving

In kleinschalige landschappen kunnen akkerranden een belangrijke functie hebben. Ze vormen broedlocatie, voedselbron en schuilgelegenheid voor diverse soorten akkervogels zoals de patrijs, gele kwikstaart en kneu. Maar ook zoogdieren en insecten vinden er hun voedsel en waardplanten.

Akkervogels zijn voor hun voedselvoorziening in de zomer afhankelijk van (bodem)insecten en in de winter van zaden. Akkerranden bestaande uit een mengsel van bloemrijke kruiden en granen bedienen verschillende (akker)vogels. De kruidenrijke vegetatie trekt insecten aan, de (oliehoudende) zaden bieden voedsel in herfst en winter. Kruiden en graan blijven in de winter staan. Op deze manier blijft in het winterhalfjaar schuilgelegenheid en beschikbaarheid van voedsel (zaden) aanwezig.

Pakketvoorwaarden

1. Minimaal 90% tot maximaal 100% van de beheereenheid bestaat van 15 mei tot 1 september uit één van de volgende gewassen of teelten: gras, granen (niet zijnde maïs of graanstoppel), ingezaaide kruiden, eiwitgewassen (luzerne, rode klaver), braak of een combinatie van deze;
2. De beheereenheid wordt niet beweid;
3. De kruidenrijke akkerrand is minimaal 6 meter en maximaal 18 meter breed, uitgezonderd in het kader van waterdoelen, dan is de rand minimaal 3 meter breed;
4. De beheereenheid mag, in overleg met de veldcoördinator, jaarlijks op een ander bouwlandperceel worden aangelegd;
5. Als zaadmengsel zijn alleen de akkerkruidenmengsels die het collectief aanbiedt toegestaan. Alleen in overleg en na instemming van de veldcoördinator kan hiervan af worden geweken. Mengsels dienen tenminste voor 70% uit inheemse soorten te bestaan. De veldcoördinator adviseert op welke wijze de inzaai het best kan plaats vinden;
6. De kosten van het zaaigoed zijn voor rekening van de beheerder;
7. Inzaaien van de rand vindt plaats tussen 1 maart en 15 mei; indien in het voorafgaande jaar hetzelfde beheerpakket van toepassing was op de beheereenheid, dan hoeft alleen dat deel van de beheereenheid ingezaaid te worden dat is geploegd of ondergewerkt;
8. De vegetatie in de akkerrand blijft in stand en er vindt geen grondbewerking plaats voor 1 april van het volgende jaar, tenzij daar toestemming van is van de veldcoördinator;
9. Slootmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid;
10. Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het Protocol Chemische bestrijding bij agrarisch natuurbeheer (bijlage 2).;
11. Bemesting van de beheereenheid is niet toegestaan.

PAKKETTEN	
19g1	Kruidenrijke akkerranden op klei
19g2	Kruidenrijke akkerranden op zand

L20 Houtwal en houtsingel

Beschrijving

Een houtwal of houtsingel is een vrij liggend lijnvormig en aaneengesloten landschapselement, al dan niet groeiend op een aarden wal, met een opgaande begroeiing van inheemse bomen en/of struiken. De begroeiing wordt als hakhout beheerd. Het landschapselement is van belang voor vogels, amfibieën, insecten en kleine zoogdieren.

Houtwallen en houtsingels zijn bepalend voor een aantal landschapstypen op de zandgronden. Deze lijnvormige elementen vormen een belangrijk biotoop voor aan struwelen en zomen gebonden flora en fauna in het cultuurlandschap. Ze zijn tevens van belang ter oriëntatie voor vleermuizen en als verbindingzone voor fauna. Besdragende soorten zoals lijsterbes, meidoorn, vlier, Europese vogelkers, gelderse roos, sporkehout, en sleedoorn hebben een grote meerwaarde voor zangvogels

Pakketvoorwaarden

1. Het afzetten van het element en overige snoeiwerkzaamheden worden verricht in de periode tussen 1 oktober en 15 maart. Het overige deel wordt in stand gehouden;
2. Snoeiafval op rillen leggen in de beheereenheid (niet versnipperen) en / of
3. Snoei- en of maaiafval is verwijderd;
4. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator;
5. Er wordt gevrijwaard voor beschadiging van vee;
6. *Pakket a:* Het element wordt jaarlijks onderhouden door opsnoeien en zagen van takken en kleine dunningen.
7. *Pakket e:* Gedurende de contractperiode wordt het element éénmaal afgezet, gefaseerd over de contractperiode;
8. Takken die over aangrenzende percelen hangen mogen het hele jaar worden teruggesnoeid;
9. Minimaal 80% van de begroeiing wordt als hakhout beheerd, de rest mag als overstaander blijven staan. De landschappelijke verschijningsvorm en oppervlakte moeten in stand blijven;
10. Als het element is voorzien van een wallichaam, wordt deze in stand gehouden;
11. Als takken of stammen versnipperd worden mogen de snippers niet verwerkt worden in de beheereenheid;
12. Bemesting is niet toegestaan;
13. Branden is in de beheereenheid, of in de directe omgeving daarvan, niet toegestaan;
14. Sloopmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid.

PAKKETTEN	
20a1	Houtwal en houtsingel jaarlijks beheer
20a2	Hoge houtwal jaarlijks beheer
20e2	Houtwal en houtsingel eindkap cyclus 10-12 jaar
20e5	Houtwal en houtsingel eindkap cyclus 25 jaar

Melding

Nadat het groot onderhoud (afzetten) aan de houtsingel of houtwal is verricht, wordt binnen 7 dagen **melding** gedaan bij het collectief met het daarvoor bestemde meldingsformulier, te vinden op www.collectiefveluwe.nl. U heeft hiervoor het nummer nodig van de beheereenheid, dit kunt u vinden op de bijlage van uw contract.

L20 Elzensingel

Beschrijving

Een elzensingel is een vrij liggend lijnvorming en aaneengesloten landschapselement van één rij dat grotendeels bestaat uit Zwarte els en als hakhout wordt beheerd. Het landschapselement is van belang voor vogels, amfibieën, insecten en kleine zoogdieren.

Pakketvoorwaarden

1. Het afzetten van het element en overige snoeiwerkzaamheden worden verricht in de periode tussen 1 oktober en 15 maart. Het overige deel wordt in stand gehouden;
2. Snoei- en of maaiafval is verwijderd;
3. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruiskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator;
4. Er wordt gevrijwaard voor beschadiging van vee;
5. Minimaal 80 % van de begroeiing wordt als hakhout beheerd, de rest mag als overstaander blijven staan. De landschappelijke verschijningsvorm en oppervlakte moeten in stand blijven;
6. Als de bedekking < 50% is, dient te worden bijgeplant;
7. Gedurende de contractperiode wordt het element éénmaal afgezet, gefaseerd over de contractperiode;
8. Als takken of stammen versnipperd worden mogen de snippers niet verwerkt worden in de beheereenheid;
9. Bemesting is niet toegestaan;
10. Sloopmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid;
11. Branden is in de beheereenheid, of in de directe omgeving daarvan, niet toegestaan.

PAKKETTEN	
20b2	Elzensingel > 30-50% dekking jaarlijks beheer + periodiek beheer 7 ^e of 14 ^e jaar bij cyclus 21 jaar
20b3	Elzensingel 50-75% bedekking jaarlijks beheer + periodiek beheer 7 ^e of 14 ^e jaar bij cyclus 21 jaar
20b4	Elzensingel >75% bedekking jaarlijks beheer + periodiek beheer 7 ^e of 14 ^e jaar bij cyclus 21 jaar

Melding

Nadat het groot onderhoud (afzetten) aan de singel is verricht, wordt binnen 7 dagen **melding** gedaan bij het collectief met het daarvoor bestemde meldingsformulier, te vinden op www.collectiefveluwe.nl. U heeft hiervoor het nummer nodig van de beheereenheid, dit kunt u vinden op de bijlage van uw contract.

L21 Beheer van knotbomenrijen

Beschrijving

Knotbomen zijn bomen met een opgaande stam, waarbij periodiek de boven op die stam groeiende takken (of pruik) worden geoogst. Door die oogst ontstaat er op deze hoogte een vergroeiing van de stam: de knot. Knotteiken worden traditioneel één keer in de zeven tot acht jaar geknot. Bij knotessen en -elzen gebeurde dat eens in de vijf tot zes jaar en knotwilgen en knotpopulieren worden meestal eens in de vier jaar geknot. Knotbomen zijn karakteristieke landschapselementen. Vooral oude knotbomen zijn van groot belang voor de biodiversiteit vanwege hun functie als broedplek voor vogels als rans- en steenuil die gebruikt maakt van geschikte holtes. Ook diverse soorten vleurmuizen maken gebruik van holle knotbomen. Dat geldt ook voor allerlei soorten muizen en marterachtigen als bunzing en hermelijn. De vroeg in het voorjaar bloeiende knotwilgen zijn een eldorado voor insecten die van stuifmeel en nectar leven.

De stam van een knotboom wordt periodiek op een hoogte van ca. 2m boven maaiveld afgezet (geknot). De takken worden afgezaagd op 5 tot 10 cm van de kruin, zodat een stompje tak blijft staan. Hierdoor ontstaan sneller holten die gunstig zijn voor holenbroeders en eenden.

Pakketvoorwaarden

1. Knotwerkzaamheden worden alleen verricht in de periode tussen 1 oktober en 15 maart en met toestemming van de veldcoördinator;
2. Snoei- en of maaiafval is verwijderd;
3. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid;
4. Er wordt gevrijwaard voor beschadiging van vee;
5. De stam van een knotboom wordt minimaal op een hoogte van 1 meter boven maaiveld afgezet (geknot);
6. Gedurende de contractperiode worden alle knotbomen éénmaal geknot, maar wel gefaseerd over de contractperiode;
7. Als snoeihout versnipperd wordt mogen de snippers niet verwerkt worden in het element;
8. Sloopmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid;
9. Ongewenste houtsoorten, zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, Robinia en Ratelpopulier mogen via uitgraving of mechanisch worden bestreden;
10. Bemesting is niet toegestaan;
11. Niet branden in, of in de directe omgeving van het element.

PAKKETTEN	
21a1	Knotbomenrij diameter < 20 cm
21a3	Knotbomenrij diameter 20 - 60 cm
21a5	Knotbomenrij diameter > 60 cm

Melding

Nadat het groot onderhoud (knotten) aan de bomen is verricht, wordt binnen 7 dagen **melding** gedaan bij het collectief met het daarvoor bestemde meldingsformulier, te vinden op www.collectiefveluwe.nl. U heeft hiervoor het nummer nodig van de beheereenheid, dit kunt u vinden op de bijlage van uw contract.

L21 Beheer van bomenrijen

Beschrijving

Bomenrijen komen in heel Nederland voor en zijn vaak zeer bepalende elementen in het landschap, met een grote verscheidenheid aan vormen. Op de zandgronden komen bomenrijen voor langs perceelsgrenzen en langs paden. Ze kunnen bestaan uit één of meerdere boomsoorten, vrij in het veld staan of langs een watergang, schouwpad, weg of anderszins. Bomenrijen hebben niet alleen een landschappelijke waarde, maar zijn ook functioneel als broedgebied voor vogels, of als ecologische corridor, bijvoorbeeld voor vleermuizen.

Pakketvoorwaarden

1. De beheereenheid wordt gesnoeid in de periode 1 oktober tot 1 maart;
2. Snoei- en of maaiafval is verwijderd;
3. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator;
4. Er wordt gevrijwaard voor beschadiging van vee;
5. Gedurende de contractperiode worden alle bomen minimaal éénmaal gesnoeid;
6. Bij oudere bomen kan het snoeien zich beperken tot het verwijderen van dood hout (indien noodzakelijk);
7. Na het snoeien is de hoogte van de kroon minimaal 1/2 van de totale hoogte van de boom om de vorm van de boom te behouden;
8. Als snoeihout versnipperd wordt mogen de snippers niet verwerkt worden in het element;
9. Sloopmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid;
10. Ongewenste houtsoorten, zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, Robinia en Ratelpopulier mogen via uitgraving of mechanisch worden bestreden;
11. Bemesting is niet toegestaan;
12. Niet branden in, of in de directe omgeving van het element.

PAKKETTEN	
21a7	Bomenrij diameter < 20 cm
21a9	Bomenrij diameter 20 - 60 cm
21a10	Bomenrij diameter > 60 cm

Melding

Nadat het groot onderhoud (afzetten) aan de houtsingel of houtwal is verricht, wordt binnen 7 dagen **melding** gedaan bij het collectief met het daarvoor bestemde meldingsformulier, te vinden op www.collectiefveluwe.nl. U heeft hiervoor het nummer nodig van de beheereenheid, dit kunt u vinden op de bijlage van uw contract.

L22 Knip- of scheerheg

Beschrijving

Heggen zijn al eeuwen te vinden in het Nederlandse cultuurlandschap. Waar in natte delen van Nederland sloten als eigendoms- of perceelscheiding dienden, werden in drogere delen veelal heggen gebruikt. De doornige meidoorn kon daarnaast ook nog een veekerende functie hebben. Ook op landgoederen en forten is het gebruik van meidoornhagen bekend. De introductie van het prikkeldraad rond 1900 heeft gezorgd voor het verdwijnen van veel heggen. Heggen komen in heel Nederland voor, maar zijn vooral te vinden rondom dorpen en boerderijen. Door het regelmatig knippen heeft de heg een strak en recht uiterlijk. Heggen zijn van belang als leefgebied en migratieroute. Daarnaast bieden heggen schuilmogelijkheden voor fauna in het cultuurlandschap.

Pakketvoorwaarden

1. Knip- en/of scheerwerkzaamheden worden alleen verricht in de periode tussen 15 juli tot 15 maart;
2. Snoei- en of maaiafval is verwijderd;
3. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator;
4. Er wordt gevrijwaard voor beschadiging van vee;
5. De beheereenheid wordt in een cyclus van minimaal eenmaal per 3 jaar en maximaal eenmaal per 2 jaar geknipt of geschoren;
6. Na het knippen of scheren heeft de heg een minimale hoogte van 0,8 meter;
7. Het gebruik van een klepelmaaier is niet toegestaan;
8. Als snoeihout versnipperd wordt mogen de snippers niet verwerkt worden in het element;
9. Ongewenste houtsoorten, zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, Robinia en Ratelpopulier mogen via uitgraving of mechanische worden bestreden;
10. Sloopmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid;
11. Bemesting is niet toegestaan;
12. Niet branden in, of in de directe omgeving van het element.

PAKKETTEN	
22b	Eenmaal per 2-3 jaar knippen/scheren

Melding

Nadat het knippen/scheren is verricht, wordt binnen 7 dagen **melding** gedaan bij het collectief met het daarvoor bestemde meldingsformulier, te vinden op www.collectiefveluwe.nl. U heeft hiervoor het nummer nodig van de beheereenheid, dit kunt u vinden op de bijlage van uw contract.

L23 Struweelhaag

Beschrijving

In de loop der eeuwen zijn in het Nederlandse landschap diverse lijnvormige landschapselementen verschenen met houtige gewassen. Sommige van deze landschapselementen zijn al eeuwen oud. De functie van dergelijke landschapselementen was het scheiden van percelen en veekering. Door de komst van prikkeldraad, schaalvergroting en ruilverkavelingen zijn vele kilometers van deze elementen verdwenen.

Een struweelhaag is een vrij liggend lijnvormig landschapselement met een aaneengesloten opgaande begroeiing van inheemse, overwegend doornachtige struiken. Karakteristieke heggenlandschappen zijn terug te vinden langs de IJssel. Deze landschapselementen kennen een sterke samenhang met het omringende landschap. Het verschil met een knip- of scheerheg is dat een struweelhaag minder frequent wordt gesnoeid en daardoor meer en breder uitgroeit. Soms is er sprake van speciale beheervormen, zoals bij vlechthekken. Struweelhagen vormen een belangrijk leefgebied voor aan struwelen en zomen gebonden flora en fauna in het cultuurlandschap. Ze zijn tevens van belang ter oriëntatie voor vleermuizen en als verbindingzone voor fauna. Besdragende soorten zoals lijsterbes, meidoorn, vlier, europese vogelkers, gelderse roos, sporkehout, en sleedoorn hebben een grote meerwaarde voor zangvogels

Pakketvoorwaarden

1. De beheereenheid wordt gesnoeid, geknot of afgezet in de periode tussen 1 oktober en 15 maart;
2. Snoei- en of maaiafval is verwijderd;
3. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator;
4. Er wordt gevrijwaard voor beschadiging van vee;
5. Overhangende takken kunnen gedurende het gehele jaar worden teruggesnoeid;
6. Gedurende de contractperiode wordt het element éénmaal afgezet;
7. *Pakket a:* Na het snoeien heeft de haag een hoogte van tenminste 1,00 meter en een breedte van tenminste 0,8 meter;
8. Het gebruik van een klepelmaaier is niet toegestaan;
9. Het snoeien kan gecombineerd worden met het vlechten van de haag;
10. Als snoeihout versnipperd wordt mogen de snippers niet verwerkt worden in het element;
11. Ongewenste houtsoorten, zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, Robinia en Ratelpopulier mogen via uitgraven, mechanische of stobbenbehandeling worden bestreden;
12. Bemesting is niet toegestaan;
13. Slootmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid;
14. Niet branden in, of in de directe omgeving van het element.

PAKKETTEN	
23a	Struweelhaag

Melding

Nadat het groot onderhoud (afzetten) aan de struweelhaag is verricht, wordt binnen 7 dagen **melding** gedaan bij het collectief met het daarvoor bestemde meldingsformulier, te vinden op www.collectiefveluwe.nl. U heeft hiervoor het nummer nodig van de beheereenheid, dit kunt u vinden op de bijlage van uw contract.

L24 Struweelrand

Beschrijving

Een struweelrand is een aaneengesloten rand met een mozaïek van struweel (bramen en/of andere inheemse bomen of struiken) en een kruidachtige begroeiing van inheemse grassen en kruiden die zich spontaan kan ontwikkelen.

Deze ontwikkeling kan ontstaan vanuit een extensief beheerde rand, of aangeplant worden. Afhankelijk van het beheer kunnen randen ontstaan die gedomineerd worden door ruigtekruiden, struiken of een combinatie van beide. Kenmerk van een struweelrand is dat deze zowel vrijliggend, als aansluitend aan een ander element kan liggen. Struweelranden kunnen daarmee dienen als overgangsgebied tussen agrarisch gebruikte percelen en bossen en landschapselementen, en zijn in die vorm vooral te beschouwen als een naar voren geschoven bosrand. Struweelranden zijn van groot belang voor de biodiversiteit vanwege hun functie als leefgebied voor vogels als grasmus, patrijs, grauwe klauwier en geelgors, voor zoogdieren als de bunzing en (in combinatie met een aanliggende poel) amfibieën als boomkikker. Wanneer dit microklimaat ontbreekt, kunnen struweelranden vooral van belang zijn voor broedvogels en planten van een meer extensief beheer.

Pakketvoorwaarden

1. Minimaal 5 % tot maximaal 40% van de beheereenheid is gesnoeid in de periode 1 november en 15 maart. Het overige deel wordt in stand gehouden;
2. Minimaal 5 % tot maximaal 35 % van de beheereenheid is geschoond en/of gemaaid in de periode 15 juli tot 15 maart;
3. Snoei – en of maaiafval is verwijderd;
4. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator;
5. Er wordt gevrijwaard voor beschadiging van vee;
6. Het deel van de rand met kruidachtige begroeiing mag maximaal 1 maal per 5 jaar worden gemaaid waarbij het maaisel wordt afgevoerd;
6. Ongewenste houtsoorten, zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, Robinia en Ratelpopulier mogen via uitgraving of mechanisch worden bestreden;
7. Bemesting is niet toegestaan;
8. Niet branden in, of in de directe omgeving van het element;
9. Sloopmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid.

PAKKETTEN	
24a	Struweelrand
24a1	Struweelrand jaarlijks beheer + 2 x periodiek beheer eens per 3 jaar
24a2	Struweelrand jaarlijks beheer + 1 x periodiek beheer 10e jaar

Melding

Nadat het groot onderhoud (snoeien, schonen of maaien) aan de struweelrand is verricht, wordt binnen 7 dagen **melding** gedaan bij het collectief met het daarvoor bestemde meldingsformulier, te vinden op www.collectiefveluwe.nl. U heeft hiervoor het nummer nodig van de beheereenheid, dit kunt u vinden op de bijlage van uw contract.

L25 Beheer van bomen op landbouwgrond

Beschrijving

Solitaire bomen komen in heel Nederland voor en zijn vaak zeer bepalende elementen in het landschap, met een grote verscheidenheid aan vormen. Op de zandgronden komen bomenrijen voor langs perceelsgrenzen en langs paden. Ze kunnen bestaan uit één of meerdere boomsoorten, vrij in het veld staan of langs een watergang, schouwpad, weg of anderszins. In deze vorm hebben bomenrijen niet alleen een landschappelijke waarde maar ook waarde als broedgebied voor vogels, of als ecologische corridor, bijvoorbeeld voor vleermuizen. Solitaire bomen zijn eveneens zeer kenmerkend voor het landschap, en vanuit die optiek waardevol om te behouden.

Dit pakket is bedoeld voor bomen die in een terrein staan dat als landbouwgrond in gebruik is, zoals solitaire bomen of bomenrijen.

Pakketvoorwaarden

1. De beheereenheid wordt gesnoeid in de periode 15 juli tot 15 maart van dit kalenderjaar. Het overige deel wordt in stand gehouden;
2. Snoei- en of maaiafval is verwijderd;
3. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator;
4. Er wordt gevrijwaard voor beschadiging van vee;
5. Gedurende de contractperiode worden alle bomen minimaal éénmaal gesnoeid;
6. Bij oudere bomen kan het snoeien zich beperken tot het verwijderen van dood hout (indien noodzakelijk);
7. Na het snoeien is de hoogte van de kroon minimaal 2/3 van de totale hoogte van de boom;
8. Als snoeihout versnipperd wordt mogen de snippers niet verwerkt worden in het element;
9. Jonge bomen in een weiland zijn voorzien van een boomkorf of zijn uitgerasterd;
10. Sloopmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid;
11. Ongewenste houtsoorten, zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, Robinia en Ratelpopulier mogen via uitgraven, mechanische of stobbenbehandeling worden bestreden;
12. Bemesting is niet toegestaan;
13. Niet branden in, of in de directe omgeving van het element.

PAKKETTEN	
25a1	Bomen met diameter < 20 cm
25a2	Bomen met diameter 20 - 60 cm
25a3	Bomen met diameter > 60 cm

Melding

Nadat het groot onderhoud (snoeien) aan de bomenrij is verricht, wordt binnen 7 dagen **melding** gedaan bij het collectief met het daarvoor bestemde meldingsformulier, te vinden op www.collectiefveluwe.nl. U heeft hiervoor het nummer nodig van de beheereenheid, dit kunt u vinden op de bijlage van uw contract.

L26 Half- en hoogstamboomgaard

Beschrijving

Een half- of hoogstamboomgaard is een boomgaard of boomweide met fruitrassen of notenbomen. Overal op de Veluwe komen hoogstamboomgaarden voor, vooral als onderdeel van het boerenerf. Ook bij landgoederen en buitenplaatsen waren vaak (grootschalige) boomgaarden te vinden. Boomgaarden zijn dikwijls verbonden aan boerderijen. De ondergrond van de hoogstamboomgaard is vaak een begraasd grasland. Naast hun functie voor fruitproductie hebben hoogstamboomgaarden ook een belangrijke landschappelijke betekenis en vormen ze broedgebied voor o.a. diverse soorten spechten, gekraagde roodstaart en steenuil. Daarnaast zijn ze ook leefgebied voor zoogdieren als de bunzing, mits elementen als struwelen en oude loofbossen ook aanwezig zijn in de directe omgeving. In oude boomgaarden groeien vaak ook bijzondere zeldzame fruitrassen en in de ondergroei van de hoogstammen handhaaft zich vaak een soortenrijke kruidenvegetatie.

Het onderhoud van jonge hoogstamfruitbomen is erop gericht zoveel mogelijk groei te creëren en daarmee een hoogstamboom van voldoende formaat.

Pakketvoorwaarden

1. Minimaal 30% tot maximaal 100% van de beheereenheid is gesnoeid in de periode 1 juli tot 15 maart. Het overige deel wordt in stand gehouden;
2. Snoei- en of maaiafval is verwijderd;
3. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator;
4. Er wordt gevrijwaard voor beschadiging van vee;
5. Een hoogstamboomgaard is een verzameling van fruitbomen, met een stam van minimaal 1,5 meter hoog en waarvan de onderbegroeiing bestaat uit een grazige vegetatie (geen gazon);
6. Een hoogstamboomgaard heeft een minimale oppervlakte van 0,15 ha en heeft een dichtheid van minimaal 50 tot maximaal 150 fruitbomen per ha;
7. De fruitbomen worden tenminste eenmaal per 2 jaar gesnoeid. Dit geldt voor appel, peer en pruim. Voor kers en walnoot wordt enkel vorm- of onderhoud snoei uitgevoerd indien nodig;
8. Als snoeihout versnipperd wordt mogen de snippers niet verwerkt worden in het element;
9. Bomen mogen niet beschadigd worden door vraat. Bij begrazing of beweiding indien nodig een boomkorf of raster plaatsen;
10. De onderbegroeiing wordt jaarlijks beweide, of de boomgaard wordt jaarlijks gemaaid waarbij het maaisel wordt afgevoerd;
11. Bemesting met drijfmest, ruige mest of kalk is toegestaan;
12. Niet branden in, of in de directe omgeving van het element.

PAKKETTEN	
26a1	Hoogstambomen met gemiddelde diameter <10 cm
26a2	Hoogstambomen met gemiddelde diameter 10 tot 30 cm
26a3	Hoogstambomen met gemiddelde diameter > 30 cm

De gemiddelde diameter van de boomgaard geldt voor de gehele boomgaard. Alle hoogstambomen in één beheereenheid worden onder één beheerpakket geschaard.

Melding

Nadat het groot onderhoud (snoeien) aan de boomgaard is verricht, wordt binnen 7 dagen **melding** gedaan bij het collectief met het daarvoor bestemde meldingsformulier, te vinden op www.collectiefveluwe.nl. U heeft hiervoor het nummer nodig van de beheereenheid, dit kunt u vinden op de bijlage van uw contract.

L27 Hakhoutbosje

Beschrijving

Boeren hebben al eeuwenlang behoefte aan hout voor allerlei doeleinden. Het kan hierbij gaan om brandhout, staken voor de groentetuin of hout voor gereedschapsstelen. Dit soort bosjes wordt in de volksmond ook wel geriefhoutbosjes genoemd. Dergelijke bosjes worden van oudsher als hakhout beheerd. Hakhoutbosjes zijn van groot belang voor de biodiversiteit vanwege hun functie als leefgebied voor diverse vogels en zoogdieren. Aanwezigheid van overstaanders (bomen die niet worden gekapt bij het periodieke onderhoud) verhoogt de ecologische waarde.

Een hakhoutbos(je) is een vrij liggend vlakvormig landschapselement, met inheemse bomen en/of struiken dat als hakhout wordt beheerd.

Pakketvoorwaarden

1. De beheereenheid wordt gesnoeid of afgezet in de periode tussen 1 oktober en 15 maart;
2. Snoeiafval op rillen leggen in de beheereenheid en/of snoeiafval is verwijderd;
3. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruiskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator;
4. Er wordt gevrijwaard voor beschadiging van vee;
5. Minimaal 80% van het bosje wordt als hakhout beheerd en in de contractperiode afgezet;
6. Snoeihout mag op stapels of rillen in het element verwerkt worden voor zover het de ondergroei en/of de stoven niet schaadt;
7. Als snoeihout versnipperd wordt mogen de snippers niet verwerkt worden in het element.
8. Bemesting is niet toegestaan;
9. Slootmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid;
10. Ongewenste houtsoorten, zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, Robinia en Ratelpopulier mogen via uitgraving of mechanisch worden bestreden;
11. Niet branden in, of in de directe omgeving van het element.

PAKKETTEN	
27a	Droog hakhout
27b	Vochtig hakhout

Melding

Nadat het groot onderhoud (afzetten) aan het hakhoutbosje is verricht, wordt binnen 7 dagen **melding** gedaan bij het collectief met het daarvoor bestemde meldingsformulier, te vinden op www.collectiefveluwe.nl. U heeft hiervoor het nummer nodig van de beheereenheid, dit kunt u vinden op de bijlage van uw contract.

L29 Bosje

Beschrijving

Een bosje is een vlakvormige houtopstand die vroeger vaak aangeplant en beheerd werd als hakhout, maar doorgeschoten is en niet meer als hakhout wordt beheerd. Dergelijke bosjes komen veel in Gelderland voor. Bosjes zijn, zeker in combinatie met aanliggende zomen en/of kruidenrijke perceelranden, van belang voor de biodiversiteit als leefgebied voor vogels als geelgors (gebruikt de bomen als zangplek), grote lijster, gekraagde roodstaart, torenvalk en ransuil. Dit geldt ook voor zoogdieren als gewone dwergvleermuis en laatvlieger, mits er overstaanders in de vorm van hoge of oude bomen aanwezig zijn. Belangrijk is dat nesten van zwarte kraai en ekster ongestoord aanwezig zijn in het gebied, omdat die als broedlocatie gebruikt worden door bijvoorbeeld ransuil en boomvalk.

Een bosje is een vrij liggend vlakvormig en aaneengesloten landschapselement met een opgaande begroeiing van inheemse bomen en struiken.

Pakketvoorwaarden

1. De beheereenheid wordt gesnoeid in de periode tussen 1 oktober en 15 maart. Het overige deel wordt in stand gehouden;
2. Snoeiafval mag op rillen gelegd worden in de beheereenheid en/of snoeiafval wordt verwijderd;
3. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring, jakobskruid en brandnetel op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator;
4. Er wordt gevrijwaard voor beschadiging van vee;
5. Een bosje is minimaal 10 are en maximaal 1 hectare groot;
6. Overhangende takken kunnen gedurende het gehele jaar worden teruggesnoeid;
7. Het element wordt voor maximaal 80% beheerd als bos met hoog opgaande bomen;
8. Randen van het element worden als hakhout beheerd (minimaal 20% hakhout) en in de contractperiode afgezet;
9. Snoeihout mag op stapels of rillen in het element verwerkt worden voor zover het de ondergroei en/of de stoven niet schaadt;
10. Als snoeihout versnipperd wordt mogen de snippers niet verwerkt worden in het element;
11. Ongewenste houtsoorten, zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, robinia en ratelpopulier mogen via uitgraving of mechanisch worden bestreden;
12. Bemesting is niet toegestaan;
13. Slootmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid;
14. Niet branden in, of in de directe omgeving van het element.

PAKKETTEN	
29a	Bossingel en bosje

Melding

Nadat het groot onderhoud aan het bosje is verricht, wordt binnen 7 dagen **melding** gedaan bij het collectief met het daarvoor bestemde meldingsformulier, te vinden op www.collectiefveluwe.nl. U heeft hiervoor het nummer nodig van de beheereenheid, dit kunt u vinden op de bijlage van uw contract.

Bijlage 1 Cumulatietabel

Cumulatie is het 'stapelen' van pakketten. In onderstaande tabel wordt in de tweede kolom aangegeven welke cumulatiemogelijkheden er zijn. In de derde kolom wordt aangegeven op welk(e) terreintype(n) het pakket toegepast kan worden.

Pakket	Cumulatiemogelijkheden	Terrein
1	Cumulatie toegestaan met 7 en/of 8	Grasland
2	Cumulatie toegestaan met 4 en/of 8	Grasland
3	Cumulatie niet toegestaan	Grasland
4	Cumulatie toegestaan met 2 en/of 8	Grasland en/of bouwland
5	Cumulatie toegestaan met 7 en/of 8	Grasland
6	Cumulatie toegestaan met 7 en/of 8	Grasland
7	Alleen toegestaan in combinatie met 1,5,6, en/of 8	Grasland
8	Cumulatie toegestaan met 1,2,4,5,6,7,13 en/of 30	Grasland en/of bouwland
9	Cumulatie niet toegestaan	Landschapselement
10	Cumulatie niet toegestaan	Landschapselement
11	Cumulatie niet toegestaan	Landschapselement
12a	Cumulatie met 12b of 12c toegestaan	Landschapselement (sloot)
12b	Cumulatie met 12a toegestaan	Landschapselement (sloot)
12c	Cumulatie met 12a toegestaan	Landschapselement (sloot)
13	Cumulatie met 8 is toegestaan	Grasland
15	Cumulatie niet toegestaan	Bouwland
18	Cumulatie niet toegestaan	Bouwland
19	Cumulatie niet toegestaan	Bouwland
20	Cumulatie niet toegestaan	Landschapselement
21	Cumulatie niet toegestaan	Landschapselement
22	Cumulatie niet toegestaan	Landschapselement
23	Cumulatie niet toegestaan	Landschapselement
24	Cumulatie niet toegestaan	Landschapselement
25	Cumulatie niet toegestaan	Landschapselement
26	Cumulatie niet toegestaan	Landschapselement
27	Cumulatie niet toegestaan	Landschapselement
29	Cumulatie niet toegestaan	Landschapselement

Bijlage 2 Checklist onkruidbestrijding

Deze checklist maakt onderdeel uit van het protocol 'Gebruik herbiciden in pakketten Open akkerland'. Uitgangspunt van het protocol is dat de grootst mogelijke zorgvuldigheid toegepast wordt bij volveldse bespuitingen van herbiciden op percelen met akkervogelpakketten. Dit met als doel om het gebruik van herbiciden tot het minimum te beperken.

Als u gebruik wil maken van chemische onkruidbestrijding, is het noodzakelijk dat u vooraf onderstaand checklist invult en deze ter beoordeling voorlegt aan de coördinator / contactpersoon van collectief Veluwe.

Pas na akkoord van collectief Veluwe is het toegestaan (pleksgewijs) chemisch onkruid te bestrijden.

Wat doet u met het ingevulde formulier?

Deze checklist dient u als deelnemer ANLb in te vullen voorafgaand aan de eerste bespuiting. Heeft u één of meerdere vragen met 'nee' beantwoord, dan dient u contact op te nemen met het collectief. Zij zullen met u kijken of u wel/niet in aanmerking komt voor het gebruik van herbiciden in akkervogelpakketten. In alle andere gevallen willen wij u verzoeken uw ingevulde checklist te bewaren in uw administratie en een kopie hiervan te sturen naar het Collectief. Dit kan bij voorkeur per email naar: info@collectiefveluwe.nl of per post naar het adres onderaan deze bijlage. Vergeet niet om de checklist te voorzien van datum en te ondertekenen.

Bedrijfsgegevens

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Telnr:

Email:

KvK nummer:

1 Perceelskeuze

1.1	Perceel bestaat uit bouwland	☐ ja	☐ nee
1.2	Perceel kent in jaren voorafgaand normale gewasrotatie en landbouwkundig beheer	☐ ja	☐ nee
1.3	Onkruidbestrijding heeft in voorgaande jaren op gangbare wijze plaatsgevonden	☐ ja	☐ nee
1.4	Perceel kent normale onkruiddruk	☐ ja	☐ nee
1.5	Op perceel is in de twee jaren voorafgaand geen grond van buitenaf aangevoerd dat afkomstig is van slootkanten of braakliggend terrein	☐ ja	☐ nee

2 Zaadmengsel

2.1	Er is uitsluitend zaad gebruikt dat voorgeschreven en/of geleverd is door het collectief	☐ ja	☐ nee
2.2	De door het collectief voorgeschreven hoeveelheid zaaizaad is gebruikt	☐ ja	☐ nee
2.3	Indien bij 2.2 dit om wat voor reden dan ook niet is gebeurd, is het collectief daarvan in kennis gesteld.	☐ ja	☐ nee
2.4	Indien er overgezaaid is (verstuiving/vorst) is dit aan het collectief gemeld.	☐ ja	☐ nee
2.5	Er is rekening gehouden met de meest gunstige zaaioomstandigheden (vocht en temperatuur)	☐ ja	☐ nee
2.6	Er is ingezaaid vòòr de in de beheervorschriften genoemde uiterste zaaidatum	☐ ja	☐ nee

3 Bemesting (facultatief)

3.1	Het perceel is niet bemest met organische mest of compost met daarin onkruidzaden,

- welke eenmaal tot ontwikkeling gekomen, chemisch bestreden zouden moeten worden ja
 nee
- 4 Grondbewerking**
- 4.1 Voor de inzaai is een kerende grondbewerking uitgevoerd ja nee
- 4.2 Er is bij inzaai in het voorjaar minimaal één keer gebruik gemaakt van de “valsaaibedmethode” ja nee
- 5 Beheereisen (facultatief)**
- 5.1 Tussen 1 maart en 15 september is het beheerperceel tweemaal gemaaid volgens het heersende maairegime ja nee nvt
- 5.2 In het derde of het vierde beheerjaar is de gehele beheereenheid tussen 1 september en 15 april geploegd en opnieuw ingezaaid ja nee nvt
- 5.3 Tussen het moment van grondbewerking en inzaai is onkruidvorming tegengegaan middels extra grondbewerking. ja nee
- 6 Onkruidbestrijding**
- 6.1 U kunt probleemkruiden herkennen ja nee
- 6.2 Probleemkruiden zijn vanaf het moment van inzaai effectief pleksgewijs bestreden. ja nee
- 6.3 Ten tijde van de mogelijkheid tot maaien heeft u zoveel mogelijk de veronkruidde plekken uitgemaaid ja nee nvt
- 6.4 U heeft bij de bestrijding binnen de beheermogelijkheden zoveel mogelijk rekening gehouden met het bloeitijdstip(zaadvorming) van probleemkruiden ja nee
- 6.5 Indien u besluit over te gaan op onkruidbestrijding op perceel niveau heeft u zich er vooraf van vergewist al het mogelijke te hebben gedaan om probleemkruiden te bestrijden ja nee
- 6.6 Voor de bestrijding van probleemkruiden zijn enkel de officieel toegelaten middelen gebruikt ja nee
- 6.7 U bent in het bezit van een geldige spuitlicentie ja nee
- 6.8 U werkt met een SKL goedgekeurde spuit ja nee
- 6.9 U noteert het gebruikte middel en de datum van toepassing in uw administratie ja nee
- 6.10 U voert de bespuiting daar waar mogelijk uit vanuit het naastgelegen gewas om hiermee het berijden van de akkerrand zoveel mogelijk te voorkomen ja nee
- 6.11 U doet minimaal 1 week voorafgaand aan de bespuiting per email melding van de voorgenomen bespuiting bij het collectief (info@collectiefveluwe.nl) ja nee

Datum:

Plaats:

Naam:

Handtekening

Coöperatief Agrarisch Natuur Collectief Veluwe U.A.
 p/a Spochthoornseweg 1
 3862 RP Nijkerk

Bijlage 3 Beheervergoedingen

In onderstaand overzicht staat de beheervergoeding per pakketvariant per jaar voor de periode t/m 2021. De vergoedingen worden na afloop van een beheerjaar (1 jan t/m 31 dec) uitbetaald aan de deelnemer.

Code	Pakketnaam	Pakketvariant	Jaarlijkse vergoeding (€) *	Eenheid	
A01	Grasland met rustperiode	a	Rust van 1 april tot 1 juni	333,39	Hectare
		b	Rust van 1 april tot 8 juni	485,90	Hectare
		c	Rust van 1 april tot 15 juni	649,71	Hectare
		d	Rust van 1 april tot 22 juni	731,30	Hectare
		l	Rust van 1 mei tot 15 juni, voorweiden	273,80	Hectare
		m	Rust van 8 mei tot 22 juni, voorweiden	273,80	Hectare
		r	Rust van 8 mei tot 8 juni, voorweiden	242,00	Hectare
A03	Plas-dras	b	Inundatie van 15 februari tot 15 mei	1.447,35	Hectare
		c	Inundatie van 15 februari tot 15 juni	2.403,37	Hectare
		f	Greppel inundatie van 15 februari tot 15 mei	1.447,35	Hectare
		g	Greppel inundatie van 15 februari tot 15 juni	2.403,37	Hectare
A04	Legselbeheer	a	Legselbeheer op grasland	75 (tot max 450)	Nest
		a1	Nesten beschermen op grasland > 75 legsels per 100 hectare	130,00	Hectare
		a2	Nesten beschermen op grasland 50 - 75 legsels per 100 hectare	108,00	Hectare
		a3	Nesten beschermen op grasland 35 - 50 legsels per 100 hectare	87,00	Hectare
		a4	Nesten beschermen op grasland < 35 legsels per 100 hectare	70,00	Hectare
		b	Rustperiode op bouwland tot 15 mei	351,65	Hectare
		c	Legselbeheer op bouwland	75 (tot max 450)	Nest
		c1	Nesten beschermen op bouwland > 75 legsels per 100 hectare	65,00	Hectare
		c2	Nesten beschermen op bouwland 50 - 75 legsels per 100 hectare	53,58	Hectare
		c3	Nesten beschermen op bouwland 35 - 50 legsels per 100 hectare	43,50	Hectare
		c4	Nesten beschermen op bouwland < 35 legsels per 100 hectare	35,00	Hectare
		4d	Legselbeheer plus 2 weken rustperiode	522,14	Hectare
		4e	Legselbeheer plus 3 weken rustperiode	671,19	Hectare
		4f	Legselbeheer plus 4 weken rustperiode	824,24	Hectare
4g	Legselbeheer plus 5 weken rustperiode	975,95	Hectare		
4h	Legselbeheer plus 6 weken rustperiode	1128,95	Hectare		
A05	Kruidenrijk grasland	a	Rustperiode van 1 april tot 15 juni	1.250,54	Hectare
		a 1	Basispakket rustperiode van 1 april tot 15 juni	1.083,88	Hectare
		a2	Plas-dras kievitgebied	2.403,37	Hectare
		b	Rustperiode van 1 april tot 22 juni	1.438,21	Hectare
		b 1	Basispakket rustperiode van 1 april tot 22 juni	1.271,54	Hectare
		c	Rustperiode van 1 april tot 1 juli	1.545,45	Hectare
		c 1	Basispakket rustperiode van 1 april tot 1 juli	1.378,78	Hectare
		h	Rand, 4 indicatorsoorten	1.062,87	Hectare
A06	Extensief beweid grasland	a	Beweiding 1 mei tot 15 juni, minimaal 1 en maximaal 1,5 GVE / ha	581,08	Hectare
		c	Beweiding 1 mei tot 15 juni, minimaal 1 en maximaal 3 GVE / ha	398,43	Hectare
A07	Ruige mest	a	Ruige mest rijland	115,60	Hectare
A08	Hoog waterpeil	a	Verhoging 20 cm, 15 februari tot 15 juni	105,05	Hectare
		b	Verhoging 30 cm, 15 februari tot 15 juni	157,58	Hectare
		c	Verhoging 40 cm, 15 februari tot 15 juni	210,11	Hectare
L09	Poel en klein historisch	a	Kleine poel, 75-100 % schonen, 1 sept tot 15 okt	65,39	Stuk

	water				
		b	Grote poel, 75-100 % schonen, 1 sept tot 15 okt	105,89	Stuk
		f	Jaarlijks beheer + eens in de 10 jaar opschonen binnen beheerperiode < 175 m2	108,30	Stuk
		i	Jaarlijks beheer + eens in de 10 jaar opschonen binnen beheerperiode > 175 m2	202,38	Stuk
L10	Natuurvriendelijke oever	a	Natuurvriendelijke oever	0,53	Meter
		a 1	Natuurvriendelijke oever	2.000,00	Hectare
L12	Duurzaam slootbeheer	a	Baggeren met de baggerpomp	0,15	Meter
		b	Ecologisch slootschonen	0,10	Meter
A13	Botanisch grasland	a	Botanisch weiland	1.206,16	Hectare
		a 1	Basispakket botanisch weiland 86%	1.039,49	Hectare
		a 2	Basispakket botanisch weiland 70%	844,31	Hectare
		a 3	Basispakket botanisch weiland 35%	422,16	Hectare
		b	Botanisch hooiland	1.377,71	Hectare
		b 2	Basispakket botanisch hooiland 88%	1.211,04	Hectare
		b 3	Basispakket botanisch hooiland 70%	964,39	Hectare
		b 4	Basispakket botanisch hooiland 36%	500,00	Hectare
		c	Botanische weiderand	1.206,16	Hectare
		c 1	Basispakket botanische weiderand	1.039,49	Hectare
		d	Botanisch hooilandrand	1.532,03	Hectare
		d 1	Basispakket botanische hooilandrand	1.365,37	Hectare
A13	Kwartelkoning grasland	b1	Botanisch hooiland t.b.v. kwartelkoning	1.377,71	Hectare
		e	Botanisch hooiland met rust van 15 juni tot 20 juli	1.802,75	Hectare
		f	Botanisch hooiland met rust van 15 juni tot 3 augustus	1.877,82	Hectare
		g	Botanisch hooiland met rust van 15 juni tot 17 augustus	1.943,56	Hectare
A15	Wintervoedselakker	a1	Wintervoedselakker 15 mei tot 15 maart, zand	2.012,57	Hectare
		a2	Wintervoedselakker 15 mei tot 15 maart, klei	2.530,28	Hectare
A18	Kruidenrijke akker	a	Drie van zes jaar graan	776,56	Hectare
		a1	Drie van vijf jaar graan	776,56	Hectare
		a3	Drie van vier jaar graan	999,69	Hectare
		b1	Vier van vijf jaar graan	999,69	Hectare
		c	Vijf van zes jaar graan	1.186,84	Hectare
A19	Kruidenrijke akkerrand	g 1	Kruidenrijke akkerrand, klei	2.530,38	Hectare
		g 2	Kruidenrijke akkerrand, zand	2.012,65	Hectare
		g 3	Kievitrans op klei	2.192,00	Hectare
		g 4	Kievitrans op zand	1.694,00	Hectare
L20	Hakhoutbeheer	a 1	Houtwal en houtsingel jaarlijks beheer	2.281,06	Hectare
		a 2	Hoge houtwal jaarlijks beheer	1.795,19	Hectare
		a 5	Elzensingel > 50-75% dekking jaarlijks beheer	0,38	Meter
		a 6	Elzensingel > 75% dekking jaarlijks beheer	0,54	Meter
		b 2	Elzensingel > 30-50% dekking jaarlijks beheer + periodiek beheer 7 ^e of 14 ^e jaar bij cyclus 21 jaar	0,48	Meter
		b 3	Elzensingel > 50-75% dekking jaarlijks beheer + periodiek beheer 7 ^e of 14 ^e jaar bij cyclus 21 jaar	0,74	Meter
		b 4	Elzensingel > 75% dekking jaarlijks beheer + periodiek beheer 7 ^e of 14 ^e jaar bij cyclus 21 jaar	1,05	Meter
		c 1	Houtwal en houtsingel jaarlijks beheer + eindkap cyclus 10 jaar	5.492,68	hectare
		c 2	Hoge houtwal jaarlijks beheer + eindkap cyclus 10 jaar	4.544,37	Hectare
		c 3	Houtwal en houtsingel jaarlijks beheer + eindkap cyclus 25 jaar	4.160,57	Hectare
		c 6	Elzensingel > 50-75% bedekking jaarlijks beheer + eindkap 21 jaar	1,68	Meter
		c 7	Elzensingel > 75% bedekking jaarlijks beheer + eindkap 21 jaar	2,37	Meter
		d	Tussenkap	2.281,06	Hectare

		d 1	Hoge houtwal, periodiek beheer (beheercyclus 25 jaar)	2.128,39	Hectare
		d 2	Elzensingel > 75% bedekking, periodiek beheer (beheercyclus 21 jaar)	0,51	Meter
		e 2	Houtwal en houtsingel eindkap cyclus 10-12 jaar	4.309,99	Hectare
		e 4	Elzensingel > 75% bedekking, eindkap (beheercyclus 21 jaar)	1,83	Meter
		e 5	Houtwal en houtsingel, eindkap cyclus 25 jaar	2.711,62	Hectare
L21	Knotbomenrijen	a 1	Knotbomenrij diameter < 20 cm	2,75	Stuk
		a 3	Knotbomenrij diameter 20-60 cm	8,59	Stuk
		a 5	Knotbomenrij diameter > 60 cm	10,76	Stuk
L21	Bomenrijen	a 7	Bomen diameter < 20 cm	2,52	Stuk
		a 9	Bomen diameter 20-60 cm	5,96	Stuk
		a 10	Bomen diameter > 60 cm	10,92	Stuk
L21	Laan	a 12	Laan diameter 20-60 cm	4,93	Stuk
L22	Knip- en scheerheg	b	Eenmaal per 2 - 3 jaar knippen / scheren	1,74	Meter
L23	Struweelhaag	a	Snoeycyclus 5-7 jaar	2,36	Meter
		a 1	Jaarlijks beheer	8.983,37	Hectare
		a 2	Cyclus 5-7 jaar jaarlijks beheer + periodiek snoeien 5-7 jaar	13.574,99	Hectare
		b	Snoeycyclus >12 jaar	1,64	Meter
L24	Struweelrand	a	Struweelrand	938,33	Hectare
		a 1	Struweelrand jaarlijks beheer + 2 x periodiek beheer eens per 3 jaar	377,17	Hectare
		a 2	Struweelrand jaarlijks beheer + 1 x periodiek beheer 10e jaar	938,33	Hectare
L25	Beheer bomen op landbouwgrond	a 1	Bomen diameter < 20 cm	2,52	Stuk
		a 2	Bomen diameter 20-60 cm	5,06	Stuk
		a 3	Bomen diameter > 60 cm	10,92	Stuk
L26	Hoogstamboomgaard	a 1	Gemiddelde diameter <10 cm	4,00	Stuk
		a 2	Gemiddelde diameter 10 tot 30 cm	14,00	Stuk
		a 3	Gemiddelde diameter > 30 cm	20,00	Stuk
L27	Hakhoutbosje	a	Droog hakhout	661,67	Hectare
		a 1	Langzaamgroeiende soorten jaarlijks beheer	126,83	Hectare
		a 2	Langzaamgroeiende soorten jaarlijks beheer + eindkap (cyclus 15 jaar)	1.716,24	Hectare
		a 3	Hakhoutbosje met langzaamgroeiende soorten, eindkap (cyclus 15 jaar)	1.907,29	Hectare
		b	Vochtig hakhout	1.226,67	Hectare
		b 1	Hakhoutbosje met snelgroeiende soorten jaarlijks beheer	190,25	Hectare
		b 2	Hakhoutbosje met snelgroeiende soorten jaarlijks beheer + eindkap (cyclus 10 jaar)	2.260,73	Hectare
		b 3	hakhoutbosje met snelgroeiende soorten: eindkap (cyclus 10 jaar)	2.484,58	Hectare
L29	Bosje	a	Bosje	1.934,17	Hectare
		a 1	Bossingel en bosje jaarlijks beheer	1.478,91	Hectare
		a 3	Bossingel en bosje periodiek beheer (15 jaar)	2.132,34	Hectare

* Door afrondingen kan het voorkomen dat de daadwerkelijke vergoeding enkele centen afwijkt van het bedrag dat hierboven staat vermeld.

CONTACT

Bij vragen over uw beheer kunt u contact opnemen met onze coördinatoren:

ANV	Coördinator	Email	Telefoon
Veluwe IJsselzoom (gem. Voorst)	Ron Kamperman	ronkamperman@collectiefveluwe.nl	06 – 18 02 94 36
Veluwe IJsselzoom (gem. Hattem en Heerde)	Cor Heidenrijk	corheidenrijk@collectiefveluwe.nl	06 – 55 17 58 92
Veluwe IJsselzoom (gem. Epe, Apeldoorn, Brummen en Rheden)	Janneke Sindram	jannekesindram@collectiefveluwe.nl	06 – 42 45 48 31
Randmeerkust	Jan-Willem Schoonhoven	janwillemschoonhoven@collectiefveluwe.nl	06 – 36 04 91 77
BAO	Peter van de Veen	petervandeveen@collectiefveluwe.nl	033 – 763 05 26
Vallei Horstee	Sarah Koets	sarahkoets@collectiefveluwe.nl	06 – 40 22 50 99
Het Binnenveld	Otto Vloedgraven	ottovloedgraven@collectiefveluwe.nl	06 – 28 87 06 03
Regiocoördinator	Hans Veurink	hansveurink@collectiefveluwe.nl	06 – 53 70 10 00

Voor algemene vragen en meer informatie over agrarisch natuur- en landschapsbeheer kunt u ook een mail sturen naar ons algemene adres: info@collectiefveluwe.nl

Coöperatief Agrarisch Natuur Collectief Veluwe U.A.
p/a Spochthoornseweg 1
3862 RP Nijkerk